

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Інститут соціальної роботи та управління
Кафедра соціальної педагогіки

Професор
Алла Йосипівна
КАПІСЬКА

Біобібліографічний покажчик

До 70-річчя від дня народження
та 45-річчя науково-педагогічної діяльності

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2010

УДК 012Капська: 1 :[929Капська+ 378(477)(092) : 316

ББК 91.9 : 74.58 : 60.5(4Укр)

К 20

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 4 від 26 грудня 2009 року)*

За редакцією Л. В. Савенкової, кандидата педагогічних наук

Упорядник біобібліографічного покажчика Н. І. Тарасова

К 20 **ПРОФЕСОР АЛЛА ЙОСИПІВНА КАПСЬКА** : біобібліографічний покажчик / упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова; ред. Л. В. Савенкова; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 122 с. – Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”.

Біобібліографічний покажчик присвячений творчому доробку відомого українського педагога в галузі соціальної педагогіки, соціальної роботи та соціального виховання, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора педагогічних наук, професора Алли Йосипівни Капської, яка відзначає 70-річчя від дня народження та 45-річчя науково-педагогічної діяльності.

Покажчик містить нарис життя і науково-педагогічної діяльності, основні дати життя, хронологічний покажчик друкованих праць за 1970–2009 роки, окремі переліки монографій, підручників, а також літературу про А. Й. Капську.

ISBN 978-966-660-492-0

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010

© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010

РОЗДІЛ І

*У мінливому світі, де линуть хвилини швидкі,
А майбутнє з минулим – супутники майже незмінні,
Вічним є лише те, що ніяк не зруйнують віки, –
Це освіта і мудрість, натхнення й велике терпіння.
Рік за роком минає, весна йде на зміну зимі.
Крізь негоди життя промінець сподівання жевріє.
А професорський труд – завжди віримо ми –
Як природи оновлення, несе радість творіння.*

Науковець – практик – творець

У кожній державі, як і в житті кожної людини, є такі періоди, коли їй потрібна допомога. Ця допомога може бути у вигляді нової ідеї, фінансової підтримки, поради, наукового відкриття, а то й просто теплої щирої розмови, потиску дружньої руки.

І в цій ситуації особливу роль можуть відіграти як окремі соціальні інституції, так і окремі особистості, фахівці, які професійно можуть вирішувати ті складні, суперечливі і болючі проблеми, які назріли у нашій молодій державі, що переживає кризовий період свого становлення.

Історичне завдання таких персоналій — не просто самим, відіграти значущу роль у житті держави, суспільства, а й щедро передати свій досвід, свої знання, свої надбання молодим поколінням, залишити його нащадкам для вивчення і використання його у майбутньому.

Така наступність важлива для кожної сфери діяльності держави та суспільства, але особливо актуальна вона у сфері соціальної роботи. Адже у нашій державі соціальна робота знаходиться у стані становлення та розвитку, формування та науково-теоретичного обґрунтування, збагачення надбаннями міжнародного досвіду.

Тому так важливо, щоби біля джерел становлення соціальної роботи в Україні стояли високопрофесійні науковці, звитяжні практики, непересічні організатори.

На щастя, саме такі люди складають когорту очільників теорії і практики соціальної роботи в Україні, саме вони побуджують представників державних інституцій, науковців, представників громадських організацій до постійного пошуку, продуктивного діалогу, сприяють

Інтенсивному розвитку соціальної роботи і соціальної педагогіки.

З твердою певністю можна сказати, що лідером у цій когорті є доктор наук., професор Алла Йосипівна Капська.

Ім'я Алли Капської почали озвучувати ще у далекому 1965 році, коли її, юну випускницю Київського державного педагогічного інституту ім. Горького залишили працювати на кафедрі української мови та літератури. За п'ять років молода викладачка захистила кандидатську дисертацію, оприлюднила декілька праць з питань методики викладання рідної мови та літератури, основ красномовства.

Непосидюча, енергійна, тонко відчуваючи настрої студентів, молоді, зуміла науково і практично довести своє бачення участі студентів у громадській діяльності. Тому саме її керівництво вузу доручило очолювати факультет громадських професій. Декана факультету А. Й. Капську знали не лише у рідному вузі, на Україні, а й серед багатьох вузів Радянського Союзу. Більше того, зі своїми студентами Алла Капська набиралася досвіду у сфері виховної роботи з дітьми у Чехії, Словаччини, Польщі.

Тому не дивно, що з 1989 року вона постійно співпрацює з Інститутом проблем сім'ї та молоді з питань молодіжної соціальної політики. Вона серед авторів Концепції національного виховання учнівської молоді. Концепції соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю України. Це не єдине тло, на якому формувався високий рівень науковця, громадського діяча, теоретика та практика виховної роботи з молоддю Алли Капської. Дедалі глибше вона занурюється у проблеми соціальної роботи з дітьми, молоддю та сім'ями, що дає їй повне право створити і очолити, кафедру соціальної педагогіки, яка стала справжнім науково-методичним центром для ВНЗ України

у підготовці фахівців за двоступеневим рівнем. На цьому підґрунті Алла Йосипівна створила авторську школу “Професійна підготовка соціального педагога”, у якій підготовлено 7 докторів і більше 30 кандидатів педагогічних наук.

У 1993 році — науковець розробила Концепцію підготовки соціальних педагогів в Україні, яка лягла в основу Державного галузевого стандарту підготовки таких спеціалістів. Стандарти затверджені МОН у 2003 році. У 2003 р. за редакцією і при співавторстві А. Й. Капської випущено навчально-методичний комплекс, який вміщує 33 навчальні програми до галузевого Стандарту.

З 1995 року при кафедрі діє експериментальна міжнародна програма “Молодь за здоровий спосіб життя” (Україна — Канада) та експериментальна програма по підвищенню кваліфікації спеціалістів соціально-педагогічної сфери, працівників центрів ССМ.

У 1992 році — науковий консультант з проблем молодіжної соціальної політики при Державному комітеті у справах сім’ї та молоді і при Державному центрі ССМ.

З 1995 р. по 2001 р. — науковий консультант міжнародного проекту Християнського дитячого фонду “Освіта в Україні,,.

2007—2009 р.р. — науковий консультант проекту впровадженого німецькою організацією “Conect plus e. V” “Навчання соціальних працівників в Україні — кваліфікаційний курс з консультування з питань наркозалежності /ВІЛ/СНІД” у партнерстві з Державною соціальною службою для сім’ї, дітей та молоді та Всеукраїнською громадською організацією “Ліга соціальних працівників України”.

За період науково-педагогічної діяльності професор А. Й. Капська оприлюднила більше 170 наукових праць, серед них 8 монографій і підручників та 32 навчально-методичні посібники. Започаткувала нове видання наукового збірника (затвердженого ВАК) “Соціалізація особистості,, та журналу “Соціальна робота в Україні: теорія і практика” і виконує обов’язки головного редактора. Співзасновником журналу є Всеукраїнська громадська організація “Ліга соціальних працівників України”. Тому не дивно, що серед авторів статей виступають практики соціальної роботи в найвіддаленіших куточків України: соціальні працівники, соціальні педагоги, психологи, члени громадських організацій.

Протягом 8 років виконувала обов’язки заступника голови спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій, а з 2000 року голови спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій.

Зважаючи на плідну наукову діяльність, намагаємось відшукати джерела сили, енергії, творчої наснаги Алли Йосипівни, які дають їй можливість бути на крок попереду назриваючих проблем у галузі виховної роботи з молоддю, у сфері соціальної підтримки, соціального супроводу найнезахищеніших верств населення.

А ця мила, вродлива жінка лише посміхається у відповідь. Адже розгадка на поверхні. Окрім невгамовного характеру, високого інтелекту — постійне спілкування з молоддю, студентами, пропускання через серце, душу їх проблем, їх поглядів, їх бачення сьогодення.

Здавалося б зроблено так багато, що можна вже й підсумовувати цей величезний пласт. Та ба! Неспокійна душа нуртує, прагне подальшого вдосконалення,

нагромадження досвіду. Саме вона, Капська Алла Йосипівна у 2003 році виступає одним із організаторів створення при Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова Інституту соціальної роботи та управління.

Логічно, що саме її призначають директором Інституту, де вона водночас очолює кафедру соціальної педагогіки. Інститут — її дітище, її гордість і головний біль. Йому вона віддає свої вміння, талант організатора, керівника, вченого.

Формат будь-якої статті, а, тим паче, цієї не дозволяє розповісти достатньо про цю прекрасну, мудру Жінку, талановитого вченого, яскравого організатора.

Кожну розповідь доповняють вдячні випускники вузів, фахівці педагогічної та соціальної роботи, колеги-науковці, які мають щастя з нею спілкуватися, черпати її глибокі знання. Про неї навіть не здогадуються сім'ї, молоді люди, яким допомагають її глибокі осмислення вирішення їхніх проблем.

І якими б високими нагородами не оцінювала її працю держава, а це Грамота Президента України за сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток і зміцнення Української держави, звання “Заслужений працівник науки і техніки України”, та найвищою нагородою для неї є людське визнання і людська шана.

***С. В. Толстоухова**
заступник міністра
у справах сім'ї, молоді та спорту
Президент Всеукраїнської
громадської організації
“Ліга соціальних працівників”
кандидат педагогічних наук, доцент*

Гармонійна взаємодія: теорія та практика

Вірогідність і життєздатність наукових підходів, нових наукових термінів, технологій та форм роботи перевіряється не лише на підставі аналізу існуючих базових понять, наукових досліджень, публічного обговорення на форумах, конференціях та симпозіумах. Якщо наукова сентенція не отримує практичного впровадження, не проходить перевірки в реалізації, то назавжди залишається лише теоретичною розробкою. Тому дуже важливо аби наукові підходи трансформувалися у практичні методики і технології роботи, підкріплювалися і збагачувалися практичними напрацюваннями, набували практичної значущості, системного застосування та були корисними для науковців та фахівців.

Таке плідне поєднання теорії та практики вже не перший десяток років є основою взаємодії основоположника української соціально-педагогічної школи — директора Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова, доктора педагогічних наук, професора Капської Алли Йосипівни та Державного інституту розвитку сім'ї та молоді. Інститут, як науковий підрозділ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту, розробляє та впроваджує новітні технології та методики соціальної роботи з різними категоріями сімей, дітей та молоді. Проте кожна нова розробка, поряд із проведенням дослідження проблем та ситуації, потребує теоретичного наукового обґрунтування.

Ґрунтовні наукові проекти, що впроваджувалися Інститутом, отримали наукове “благословення” і дієву

підтримку Алли Йосипівни. Найбільш вагомі соціально-педагогічні методики та технології, що розроблялися Інститутом за наукової підтримки А. Й. Капської, є на сьогодні одними з кращих у практиці соціальної роботи в Україні.

В першу чергу, це проект, спрямований на розробку механізму створення і забезпечення функціонування прийомної сім'ї як соціального інституту сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Перші дослідження потреб та проблем дітей, які потребують влаштування у сім'ю, вивчення діючої системи інтернатних закладів та міжнародного досвіду діяльності фостерних сімей Великобританії було розпочато у 1998 році. На даний час вибудовано систему діяльності прийомної сім'ї як соціального інституту, що зайняв чільне місце у системі державної підтримки дітей, позбавлених батьківської опіки.

Робота в інтернатних закладах, розпочата на першому етапі реалізації проекту із створення інституту прийомної сім'ї, обґрунтувала необхідність проведення наукових розробок, спрямованих на підготовку учнів старших класів, випускників інтернатних закладів до самостійного дорослого життя. І в цьому проекті педагогічні методики навчання і виховання, запропоновані А. Й. Капською та працівниками її інституту, склали теоретичне підґрунтя практичних методик роботи з дітьми-вихованцями. Навчально-методичний посібник для роботи з учнями випускних класів інтернатних закладів "Вчимося жити самостійно" отримав рекомендацію до впровадження Міністерством освіти та науки України.

Ще один із напрямів соціальної роботи, який розпочинався із міжнародного проекту, а на даний час визначений пріоритетним напрямом державної молодіжної

політики — формування здорового способу життя дітей та молоді. Розробка теоретичних засад та методологічних прийомів цього, на даний час дуже популярного, напряму соціально-педагогічної діяльності, здійснювалася за безпосередньої участі А. Й. Капської.

Алла Йосипівна переконливо заслуговує звання “Почесний волонтер соціальної роботи в Україні”. І не лише за її ентузіазм і зацікавленість у розробці новітніх технологій і напрямів науково-практичної діяльності. За її участі Інститутом проведено перше дослідження тенденцій волонтерського руху в Україні, розроблені основні принципи волонтерської діяльності та методика підготовки добровольців до роботи у соціальній сфері (1999 рік). Результат цієї діяльності — розробка проекту Закону України “Про волонтерський рух”, що включає у себе визначення понять та принципів такого затребуваного на даний час виду діяльності у соціальній сфері. Алла Йосипівна є заслуженим волонтером по праву ще й тому, що разом з науковцями нашого інституту декілька років проводила тренінги та семінари для волонтерів Київського центру соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді у літньому наметову таборі “Козацькими шляхами”, який протягом 10-ти років проводиться у Черкаській області.

Доклала Алла Йосипівна свого натхнення і до подолання такої складної соціальної проблеми в Україні як “діти вулиці”. Вона один із наукових розробників теоретичних засад та практичних методик соціальної допомоги “дітям вулиці”, які наразі використовують у своїй роботі соціальні працівники і соціальні педагоги. Дані методики охоплюють усі напрями роботи з цією категорією дітей: вулична соціальна робота, діяльність консультативних

пунктів, реабілітаційних центрів з соціально-психологічної, соціально-педагогічної і медичної допомоги тощо.

Як доктор педагогічних наук, професор А. Й. Капська бере участь у розробці щорічних доповідей про соціальне становище сім'ї, дітей та молоді в Україні, є рецензентом наукових видань Інституту. Алла Йосипівна майже 10 років є незмінним членом Вченої ради Інституту. Обговорення науково-методичних напрямів досліджень і науково-методичних розробок Державного інституту розвитку сім'ї та молоді проходить її наукову експертизу, що дозволяє корегувати теорію та практику, визначати ефективні шляхи реалізації наукових досліджень.

За наукового супроводу за особистого сприяння Алли Йосипівни захистили дисертаційні роботи ряд співробітників Інституту, які з гордістю вважають себе її учнями та представниками наукової школи. Кожне із дисертаційних досліджень, свого часу, заклало перспективний напрям наукових та прикладних розробок:

- ✓ “Становлення особистості дитини у дитячому будинку сімейного типу” (канд. пед. наук, І. В. Пеша);
- ✓ “Здоровий спосіб життя як соціально-педагогічна умова становлення особистості у підлітковому віці” (канд. пед. наук, О. В. Вакуленко);
- ✓ “Становлення та розвиток студентських соціальних служб в Україні” (канд. пед. наук, Н. Ф. Романова).

Наведений перелік тем та напрямів соціально-педагогічної діяльності, до якого долучалася Алла Йосипівна, далеко не повний. Проте навіть перелічені напрями наукового пошуку шанованого нами науковця, педагога, та Вчителя засвідчують широту її наукових

інтересів та бажання реалізувати їх у інноваційних, перспективних напрямках практичної соціально-педагогічної роботи.

Співпраця нашого Інституту і А. Й. Капської має довгу і плідну історію. Маємо надію та сподівання на подальшу взаємодію, оскільки практика соціально-педагогічної діяльності в Україні має достатньо “білих плям”, розробка яких потребує поєднання наукових базових теорій та методик щодо їхнього практичного впровадження.

Бути успішним вченим, сучасним Вчителем-новатором не проста місія, оскільки в ці поняття закладено багато умінь, навичок, але головне — велике бажання бути корисним для суспільства і працювати на його благо. Саме цьому можна повчитися у Алли Йосипівни аби у майбутньому гідно продовжувати шлях, який вона проклала у соціально-педагогічній науці.

*Дирекція та колектив
Державного інституту
розвитку сім'ї та молоді*

Педагогічний майстер

Професор *Алла Йосипівна Капська*, прийшовши в педагогіку багато років тому, знаходиться у вирі педагогічної діяльності і сьогодні. Вона професіонал-педагог найвищого гатунку. Її закоханість в педагогіку (не буду наголошувати в соціальну) передається студентам в красномовності вагомого слова Вчителя, яке спрямоване на те, щоб прищепити любов до педагогічної праці, поваги до людини, як найвищої цінності життя.

Вона — Майстер педагогічного впливу на особистість, майстер пробудження і формування думок і почуттів. Її неповторна емоційність, емоційна забарвленість передачі знань студентській молоді конче потрібна їм у професійній діяльності.

Високий рівень загальної, педагогічної та рефлексивної культури є яскравим показником її професіоналізму.

Високий рівень креативності, професійна компетентність, педагогічне мистецтво, культура мислення і спілкування, динамічність і краса педагогічної дії, енергійність, настирливість пошуку ідеальних образів та прикладів для наслідування, незаспокоєність у досягненні мети, прагнення до найвищих устремлінь притаманні *Аллі Йосипівні Капській*, яку я знаю багато років.

Я щасливий, що на своєму життєвому шляху зустрів таку неординарну, інтелігентну, мудру, прекрасну Людину.

Науковий і педагогічний ужиток *Алли Йосипівни* вельми щедрий — біля 200 праць. За плечима стільки пройденого, пережитого, створеного. Тож нехай щасливою і довгою буде Ваша подальша життєва дорога!

Многії Вам літа, дорога колего!

Микола Євтух,
дійсний член (академік) АПН України,
доктор педагогічних наук, професор,
Заслужений працівник народної освіти України,
академік-секретар відділення вищої освіти
АПН України

Співпраця – це головний принцип в діяльності ювіляра

Своєрідною “кузнею” спеціалістів із соціальної педагогіки та соціальної роботи в Україні став Інститут соціальної роботи та управління, який було створено з ініціативи відомого науковця, педагога, Заслуженого діяча науки і техніки України, доктора педагогічних наук, професора Капської Алли Йосипівни. Успішна діяльність його кафедр, особливо кафедри соціальної педагогіки, нині відома в усій Україні та за її межами. Очолює кафедру професор А. Й. Капська – автор багатьох наукових праць, монографій, підручників, методичних посібників, один із ініціаторів і активних розробників галузевих стандартів зі спеціальностей соціальна робота та соціальна педагогіка. Алла Йосипівна – умілий керівник, який усіляко дбає про авторитет кафедр та інституту в цілому, сміливо приймає нове, передове. Їй вистачає наполегливості і сили волі належно втілювати започатковані ідеї і ділитися ними з завідувачами кафедр соціальної педагогіки і соціальної роботи вищих навчальних закладів України.

Більше 10 років Алла Йосипівна тісно співпрацює з кафедрою соціальної роботи і соціальної педагогіки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького: це і робота за сумісництвом на посаді професора кафедри; це і консультування викладачів і аспірантів кафедри; це й безпосередня участь у постійно діючих науковому і науково-методичному семінарах з актуальних проблем соціальної педагогіки та підготовки навчально-методичного забезпечення; це і рецензування

навчально-методичних посібників і методичних розробок, підготовлених викладачами кафедри; це і допомога викладачам у розробці навчальних і робочих програм і активна участь у підготовці і проведенні міжнародних науково-практичних конференцій.

Майстерність і знання Алли Йосипівни сприяють тому, що соціальна педагогіка стає улюбленим предметом студентів, розвиває їх інтелектуальні здібності, допомагає набути спеціальних знань, розширити світогляд, коло наукових інтересів, проявити творчість та ініціативу, реалізувати свої організаторські та комунікативні здібності. Професор А. Й. Капська сіє зерна науки, які зростають у юних душах урожаєм мудрості й соціальної активності, запалює вогонь думки, плекає прагнення до пошуку, пізнання істини, особистісного розвитку.

Алла Йосипівна має потужне енергетичне поле; колеги постійно тягнуться до нього, отримуючи підтримку, натхнення, наснагу для творчості, насолоду від спілкування. Вона спонукає нас, колег, постійно підвищувати рівень компетентності, інтерес і прагнення до професійного зростання.

Не перестаєш дивуватися багатогранному талантові й невичерпній насназі Алли Йосипівни. Вона — досвідчений, майстерний викладач, яка виробила власну неповторну манеру читання лекцій. Це жвавий і доступний, з гумором і водночас науково - виважений виклад матеріалу.

Принципова, вимоглива, працелюбна і винятково працездатна з невичерпним творчим потенціалом Алла Йосипівна — є взірцем наслідування для викладачів, аспірантів і студентів.

Щира вдячність і шана Вам, Алло Йосипівно, за високе та благородне служіння обраній справі, невтомну творчу й

самовіддану працю. Сердечно бажаємо Вам міцного-міцного здоров'я, благополуччя й радості, невичерпної енергії та нових досягнень! Нехай Вас ніколи не полишають віра, надія, відчуття краси і неповторності життя! Нехай вам світить зірка миру, добра і любові! Успіхів Вам в кожному кроці до нових висот і звершень в ім'я процвітання України!

*Колектив кафедри
соціальної роботи і соціальної педагогіки
Черкаського національного університету
імені Б. Хмельницького і
С. П. Архипова
завідувач кафедри, професор*

Педагог і науковець

Алла Йосипівна Капська — один з яскравих представників педагогічної науки України, добре відома як вченим, так і практичним працівникам системи освіти України.

Вона справедливо визнається всією науково-педагогічною громадськістю одним з провідних фундаторів соціальної педагогіки в країні. Саме з її ім'ям пов'язані перші кроки розвитку цієї нової для України галузі педагогічної науки.

Її монографії, підручники, статті заклали науково-теоретичний фундамент розвитку університетських спеціальностей “Соціальна педагогіка” та “Соціальна робота”.

За ініціативою та при активній участі Алли Йосипівни були розроблені галузеві стандарти цих спеціальностей, які стали найважливішими науково-теоретичними орієнтирами і змістовним критерієм організації й здійснення професійної підготовки по цих напрямках.

Важко переоцінити той внесок, який внесла професор А. Й. Капська в розвиток наукових теорій і концептуальних засад соціальної педагогіки. У її працях переконливо показані роль і місце соціальної педагогіки як науки, яка розкриває вплив на педагогічний процес конкретних соціокультурних умов, які виконують роль посередника між соціальним середовищем і окремими галузями педагогічного знання, що тісно пов'язані із становленням соціально-громадських відносин.

Саме Алла Йосипівна сформулювала основну мету соціальної педагогіки як науки, яка полягає в інтеграції

знань про соціальну природу особистості, а також головну мету соціальної педагогіки як практичної дисципліни, що полягає в побудові технологій, які забезпечують подолання відчуження особистості від своєї справжньої соціальної природи.

Професор А. Й. Капська не тільки великий вчений, але й блискучий педагог. Вона підготувала сотні висококваліфікованих фахівців в галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи, десятки докторів і кандидатів наук.

Наукова і педагогічна ерудиція й толерантність, високий професіоналізм і людська привабливість здобули Аллі Йосипівні славу й пошану її колег і численних учнів.

С. Я. Харченко

*Заслужений діяч науки і техніки України,
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедру
соціальної педагогіки і соціальної роботи
ЛНУ імені Т. Шевченка*

Сердечне слово вчителеві від учнів

Про Аллу Йосипівну Капську можна розповідати годинами, але все одно цього буде недостатньо. Потрібно поринути у її світ, бути з нею поруч у професійні будні та свята. Завжди сповнена нових ідей, творчих задумів, готова допомогти, підтримати і водночас відповідальна, вимоглива до себе та інших — вона Така. Щиро не перестаєш дивуватися її невичерпним професійним можливостям, надзвичайною працездатністю, потужною енергетикою, життєвим оптимізмом.

Всі свої творчі сили, глибокі знання та організаторський талант як добірне зерно розсіває Алла Йосипівна на ниві підготовки соціального педагога / соціального працівника. Як Великий педагог вона завжди вміє перетворити професійну діяльність на сцену самовираження, поле продуктивної праці, гавань підтримки, середовище одностудентів. Побільше б таких наставників для нашої молоді, таких керівників у вищих навчальних закладах, бо лише високопрофесійний підхід до справи неординарної особистості здатен запалити у студентській і викладацькій душах вогонь життя.

У народі кажуть, справжнє — залишається надовго, випадкове, фальшиве — безслідно зникає. Робота у житті Алли Йосипівни — доля. Як правило, лише ювілеї змушують її оглянутися назад, оцінити пройдений шлях, зважити здобутки, проаналізувати міру затрачених зусиль та висоту вирощених сходів. А сходи ці — різнопоколінні: студенти, аспіранти, викладачі-учні. Одні так і залишилися у материнському гнізді-на кафедрі, оберігаючи його моноліт, інші — майнули у самостійний політ, а на їхнє місце прийшли

ще завзятіші, примножуючи все краще, що залишили попередники.

Минають роки, змінюються наші статуси та улюбленого вчителя завжди хочеться бачити серед друзів, найближчого оточення, адже вдячність, повага і любов “виплечаних та випущених з благословінням” — безмежна. Від імені учнів професора А. Й. Капської зичимо, щоб її життєва енергія горіла невтомним полум'ям, здоров'я міцніло, керівний потенціал не вичерпувався довгі роки, а наукові здобутки і нові звершення склалися у високі намети.

О. В. Безпалько,
директор Інституту психології та соціальної
педагогіки КМПУ ім. Б. Г. Грінченка,
доктор пед. наук, професор

Р. Х. Вайнола,
доктор пед. наук, в. о. професора кафедри
соціальної педагогіки

Ж. В. Петрочко,
завідувач лабораторією дитячих об'єднань
Інституту проблем виховання АПН України,
кандидат пед. наук, доцент

ШЛЯХ ДО ЗДІЙСНЕННЯ МРІЇ
(до 70-річчя доктора
педагогічних наук, професора
А. Й. Капської)

В теплий, прозорий, сонячний день, 17 жовтня 2009 року відомому на теренах України і за рубежем педагогу, вченому, соціальному педагогу, громадському діячеві, волонтерові соціальної роботи Аллі Йосипівні Капській виповнюється 70-річний ювілей.

Алла Йосипівна народилася у древньому містечку Кагарлик, нині районний центр на Київщині в родині працівників МТС (батько Йосип Володимирович працював механізатором, мати Марія Федорівна опікувалась обідами в їдальні для шоферів. Дитячі і юні роки у сім'ї (батько, мати і два брати) промайнули у постійних переїздах по селах і в різних школах у зв'язку з роботою батька, який виконував доручення райкому партії: директор РТС, голова колгоспу, директор загатерна та ін. У зв'язку з цим родина ніколи не мала ні своєї хати, ні довготривалого навчання в тій чи іншій школі. Проте кожна школа, кожен клас швидко приймали у свою сім'ю дівчину, яка була відкритою, веселою, талановитою (читала вірші, всюди брала участь у шкільних виставах, організовувала шкільні розваги, конкурси). Одночасно разом з іншими дітьми пройшла життєву школу праці (на колгоспних ланах, збирали колоски, переносили снопи, рятували бурякові поля від жуків-довгоносиків, в холодні осені збирали кукурудзу і цукрові буряки). Саме в цей період у спілкуванні з дорослими і формується характер школярки: відповідальність, працьовитість, наполегливість, витримка, вміння кожну справу доводити до завершення.

Школа завжди приваблювала дівчину своїм розмаїттям життя, добрими і мудрими вчителями, які стали своєрідним духовним орієнтиром у планах на майбутнє.

Уже у старших класах вперше несміливо, потаємно з'являються задумки стати або вчителькою, або артисткою. Проте саме в цей

період (кінець 50-х років на всю країну лунали заклики: “Дівчата на трактор” та “Молодь їде на комсомольські будови”. Неймовірне захоплення новизною подій привело нашу випускницю у райком комсомолу. Та не вдалося їй стати трактористкою, бо не було ще 16 літ. А як тільки досягла повноліття, тут же зібрала гурт ровесників із району (8 осіб) і разом Домоглися, щоб їм дали путівку на комсомольську будову заводу залізобетонних конструкцій (тоді це було під Києвом).

Тяжка, виснажлива робота різноробочою (копання, траншей, перенесення бетону, цегли) не приспала в молодій дівчині бажання отримати освіту. І перший крок у цьому напрямку було зроблено: через рік вона стала студенткою Київського технікуму культосвітніх працівників, вступивши на відділення режисури і читців. Два роки навчання і творчої роботи були надзвичайно насичені: оволодіння акторською майстерністю, грою на баяні, досвідом читання різножанрових творів, участь в агітбригадах, концертах з виїздом у школи, на підприємства, по селах. Навчання завершилось отриманням “Диплома з відзнакою” та перемогою у конкурсі на посаду артистки Київського обласного театру ім. М. Саксаганського.

Та, очевидно, доля вела Аллу Йосипівну настійно до її подальшої мрії. Уже через два тижні вона виконувала свої перші ролі у спектаклях “Майська ніч”, “Вітер в обличчя”, “Повариха”, “Вій” та ін. А у свої вихідні, по понеділках, займалася новою справою – була режисером-постановником дитячих ранків, шкільних свят та вистав. Очевидно, саме цей вид педагогічної діяльності і переміг в ній артистичну кар’єру.

У 1960 році вступає до Київського державного педагогічного інституту імені М. Горького на факультет української мови і літератури та вихователь школи-інтернату. П’ять років навчання під крилом таких відомих викладачів і вчених, як: професори А. П. Медушевський, П. К. Волинський, І. І. Пільгук, Т. Ф. Бугайко, доценти того часу – О. Г. Кравченко, М. Я. Плющ, М. С. Сугоняко, В. Д. Войтушенко стали справжньою школою для багатогранного розвитку майбутнього педагога і науковця.

Уже на другому курсі – це одна із громадських активісток на факультеті і в інституті: комсомольський лідер, спортсменка (кандидат у майстри спорту по спортивній гімнастиці), керівник студентського театру мініатюр, учасник народного хору (керівник

професор О. П. Петровський), організатор загальноінститутських тематичних вечорів і єдиний на весь інститут Ленінський стипендіат.

А в 1964 році стає Дипломанткою всеукраїнського конкурсу читців, присвяченого 150-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.

Водночас активно включається в наукову роботу й отримує на 3 і 4 курсах Грамоту і диплом переможця серед студентських робіт МО України.

Окремою сторінкою в період навчання в інституті Алли Капської (тоді ще А. Цяцько) стала її громадська робота. Зокрема, філологічний факультет, де вона була комсомольським лідером, неодноразово посідав перше місце за результатами навчання, виховання студентів та розвитку художньої самодіяльності. Феєрична енергія, творчість і вміння згуртовувати навколо себе однодумців у виконанні різних добрих справ постійно вела до визнання її лідером. Особливо яскравим стало її лідерство в період формування першого інститутського будівельного загону для роботи в Камишанському районі Казахстану. Обрання комісаром студентського загону накладало величезну відповідальність: відібрати для роботи людей, подбати про їх житло, харчування, відпочинок та ще й проводити просвітницьку й культурно-масову роботу серед місцевого населення. І в результаті заслужено отримали перше місце серед усіх загонів СРСР на території Казахстану та привезли в інститут перхідний прапор "Переможець серед студентських загонів" 1963 року.

У період навчання Алла Йосипівна паралельно працює вожатою у школі № 115, школі-інтернаті для неповнолітніх, що скоїли правопорушення. Саме ця робота поступово формувала в ній педагогічні уподобання, допомагала робити перші кроки в освітній сфері.

Після закінчення навчання в 1965 році Аллу Йосипівну залишили на роботі в інституті: спочатку лаборантом на кафедрі української мови, а після завершення дисертації – викладачем кафедри методики мови й літератури. В 1970 році вона захистила кандидатську дисертацію на тему "Лексико-семантична група народних назв квітів". Дисертація була надзвичайно цікава своїми відкриттями, оскільки в українському мовознавстві цей пласт лексики ще ніким не вивчався. Та, як не прикро, діяльність у сфері мовознавчої науки далі не продовжувалась, оскільки на цей час довелося замінювати в інституті викладача з виразного читання та основ красномовства. І, як

виявилось, в реалії відбулося злиття двох мрій: бути педагогом і бути актором. В цьому велика заслуга прекрасної і мудрої наставниці – професора Т. Ф. Бугайко. Саме вона, відвідавши заняття, які проводила з студентами Алла Йосипівна, зуміла підвести молоду викладачку до остаточного вибору: бути педагогом і вести означені курси.

Починаючи перші кроки саме за цим напрямом, А. Й. Капська зуміла довести, що дані курси в навчальних планах по підготовці вчителів будь-якого профілю є вкрай необхідними. Так в Україні з'являються перші програми з курсу “Виразне читання”, “Основи красномовства”, а потім перші методичні статті і методичні рекомендації, а в 1978 році вийшов перший посібник в Україні “Виразне читання”. Спілкуючись у цій галузі з відомим педагогом у цій галузі Б.Буяльським, Алла Йосипівна змогла знайти власну методику навчання студентів живому слову. В цьому плані її щиро підтримували М. І. Бойко, Н. Й. Волошина, О. Р. Мазуркевич.

Можна стверджувати, що саме 70–80-ті роки 20-го ст. стали роками поширення ідеї про формування у студентів майстерності слова. Паралельно Алла Йосипівна з 1973 року створює студентський театр, яким вона керувала 20 років. Починаючи роботу з студентами з інсценівок, постановок фрагментів із різних п'єс, поступово перейшла до повноцінних багатоаспектних літературних вечорів: “Т. Г. Шевченко і народна пісня”, “Горький і Україна”, “Людина! Це звучить гордо!”, “Ти знаєш, що ти людина?!..”, “Ні! Я жива! Я буду вічно жити!”, “Вічна слава воїну – захиснику Вітчизни!”, а також спектаклів: “На дне”, “Враги М. Горького”, “Вій вітерець”. Яна Райчіса, “Шельменко-денщик”, “За двома зайцями” М. Старицького, “Фараони” О. Коломийця, “В степах України” О. Корнійчука та ін.

На підставі такої творчої роботи А. Й. Капська підійшла до можливості читання курсу для студентів-філологів “Позанавчальна виховна робота”.

На початку 80-х років минулого століття повноцінно розкрилася ще одна грань режисера-постановника широкомасштабного плану. Поставлена низка театралізованих дійств про життя інституту на сценах оперного театру, українського драматичного театру ім. І. Я. Франка, Колишнього Жовтневого палацу (нині “Центру культури”), які ще раз підтвердили неординарність особистості Алли Йосипівни. Водночас у цей період в КДПІ імені М. Горького під

керівництвом академіка О. В. Куричука розробляється і реалізується Концепція підготовки "організатора-методиста виховної роботи". Тому не дивно, що А. Й. Капська органічно вписалася в творчий колектив, який реалізував цю Концепцію і перейшла працювати на кафедру теорії і методики виховання, яка стала самостійним підрозділом на педагогічному факультеті. Включення Алли Йосипівни в цей процес став переломним у її наукових пошуках: вона остаточно визначилась щодо подальшої своєї наукової роботи, яка переросла у докторську дисертацію "Формування виконавсько-мовленнєвої діяльності студентів у системі їх професійної підготовки" і була захищена у 1989 році. Захисту дисертації передувала низка посібників, оприлюднених за гривфом МО України у видавництві "Радянська школа": "Виразне читання", "Як навчати учнів виразно читати", "Педагогіка живого слова", "Методика навчання студентів виразного читання" та біля десятка навчальних програм для студентів різних спеціальностей.

А. Й. Капська вперше в освітній системі довела, що необхідно і можна навчити кожного студента, кожного вчителя, володіти мистецтвом слова як педагогічним інструментом організаційного, змістового та естетичного впливу на учнів.

Розглядаючи мистецтво слова як педагогічний чинник, А. Капська констатувала, що на порядок денний виходить новий аспект у підготовці студентів: спеціалізації у професійному навчанні. І вперше в Україні була введена спеціалізація "Художнє слово" при підготовці організатора-методиста виховної роботи. З педагогічної точки зору, книги А. Й. Капської та її докторська дисертація відображають погляди кращих методистів Радянського Союзу 30-60 років (М. А. Рибнікова, А. С. Макаренко, Т. Ф. Бугайко, В. О. Сухомлинський, Р. Р. Майман та ін.), які були педагогами ідеї "гармонійного" розвитку особистості вчителя. І як доводить дослідниця означеної теми "гармонійність" розвитку - це виявлення ефективних засобів педагогічного впливу мистецтва усного слова і мистецтва літератури в культурно-освітньому просторі. Зокрема, вона розробила педагогічну систему навчання кожного студента володіти живим педагогічним словом. У своїх статтях і посібниках А. Й. Капська відтворює такі технології в роботі зі студентами, які дозволяють їм зрозуміти і усвідомити, що кожен із них спроможний за

допомогою усного слова донести людям неповторно багатий світ мистецтва художньої літератури, людини, природи.

На початку 90-х років коло наукових інтересів розширюється, а відтак поступово і змінюється. В Україні відбуваються кардинальні соціально-політичні зміни, що не могли не впливати на зміни в системі освіти. Працюючи завідувачем кафедри теорії і методики виховної роботи, А. Й. Капська разом з науковцями інших вузів (А. Г. Коваль, Л. І. Міщик, С. Я. Харченко, В. А. Поліщук) виступає за необхідність розвитку нового напрямку в педагогічній науці – розвитку соціальної педагогіки.

Суперечливість того періоду, гострі проблеми, що породжували соціальні конфлікти в суспільстві, а відтак зростання жорстокості, приниження і незахищеності дітей та молоді спонукали науковців спрогнозувати розростання нових проблем серед різних соціальних груп. Разом з Міністерством сім'ї, молоді були розроблені перші законопроекти про захист підростаючого покоління; перші Положення про статус соціального педагога в освітніх закладах (1992 р.); перші програми для перепідготовки спеціалістів для соціальної сфери. А в 1993 році Алла Йосипівна створює в Українському державному педагогічному університеті ім. М. П. Драгоманова кафедру соціальної педагогіки, яка поступово розгортає активну діяльність за утвердження Концепції соціально-педагогічної та соціальної роботи в Україні. Це дозволило вперше розробити Державний галузевий стандарт спеціальності “Соціальна педагогіка”, затверджений МОН України від 22.08.2003, і який став методологічною і науково-методичною базою підготовки соціальних педагогів у вищих навчальних закладах України.

Під науковим керівництвом А. Й. Капської, координації зусиль науковців університету і науковців інших навчальних закладів актуалізується розвиток теорії і практики соціальної педагогіки, відкривається спеціалізована рада зі спеціальності 13.00.05, в якій захищаються кандидатські і докторські дисертації. Нею започатковано розроблення і реалізація широкого спектру проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи, і поступово сформувалася наукова школа А. Й. Капської.

Соціально-педагогічний і соціально-виховний аспект педагогічних досліджень, зодійонених особисто А. Й. Капською, помітно збагатив українську педагогічну науку. Саме 90-ті роки

минулого століття стали базовими у розробці комплексу навчально-методичного забезпечення підготовки соціальних педагогів: виходять програми, посібники і перші підручники з соціально-педагогічних дисциплін, спеціалізовані словники для соціальних педагогів і соціальних працівників. Зокрема, книги вченого "Соціальна педагогіка" і "Технології соціально-педагогічної роботи" стали настільними книжками студентів і викладачів вищої школи.

Осмишуючи і сприйнявши зміни, які відбувалися в суспільстві, А. Й. Капська стає не лише прибічником необхідності соціальних перетворень в Україні, але й одним із активних учасників цих перетворень. Разом з Міністерством сім'ї та молоді вона бере участь у розробці перших законів про створення в Україні соціальних інститутів (соціальних служб для дітей та молоді (1992), реабілітаційних центрів (1993–2005), спеціалізованих соціальних закладів (2005–2006), сприяє здійсненню перепідготовки і підвищенню кваліфікації фахівців соціальної сфери (1995–2005).

Водночас у цей період розгортається активна науково-дослідницька робота учнів наукової школи А. Й. Капської. Серед теоретичних знахідок слід визначити такі: концепція соціальної педагогіки як самостійного напрямку науки, окреслено предмет та завдання соціальної педагогіки, функції соціального педагога, професійна кваліфікація соціального педагога, соціально-педагогічна діяльність з різними категоріями дітей та молоді, а також моделювання соціально-виховного процесу у різному мікросередовищі, що широко використовується у системі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів соціально-виховної сфери. Своїми працями в галузі соціальної педагогіки А. Й. Капська зайняла перші ряди серед науковців України. Її роботи "Соціальна робота", "Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю", "Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями", "Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці", Державний галузевий стандарт, а також низка навчально-методичних посібників з теорії і технології соціально-педагогічної роботи та перший в Україні підручник "Соціальна педагогіка", що витримав уже чотири видання, засвідчують широку ерудицію автора і є досить помітними в галузі освіти, виховання, технології навчання. Завдяки багатогранним науковим інтересам А. Й. Капської вихована чимала плеяда молодих

фахівців, які збагачують українську педагогічну науку. Зокрема, серед учнів Алли Йосипівни є 4 доктори педагогічних наук, професори Г. М. Сагач, Л. Ф. Мірошніченко, О. В. Шевнюк, польський вчений Януш Морітц, а також 21 кандидат педагогічних наук, доценти і наукові співробітники: О. В. Безпалько – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту психології і педагогіки Київського університету імені В. Грінченка, А. І. Годлевська – заступник директора Інституту соціальної та управління, В. С. Коломієць – декан факультету по роботі з іноземними студентами Національного торгово-економічного інституту, які присвятили свої праці розвитку комунікативних умінь студентів; Р. М. Пріма, Волинський національний університет, яка присвятила свої дослідження соціалізації студентів, Ясякевич Гражина (Польща), Л. О. Безрідна, О. О. Ярошенко, О. В. Джексон Доценти НПУ імені М. П. Драгоманова зробили помітний внесок щодо вивчення і впровадження зарубіжних технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в сучасних умовах України. Зокрема, Ж. В. Баб'як, доцент Тернопільського технічного університету розробила і впровадила в практичну роботу методи і методики діагностування соціального становлення студентів вищої школи, обґрунтувала наукові засади даного аспекту діяльності педагогів.

Розширюють сферу наукових досліджень з проблем соціально-педагогічної роботи колишні аспіранти А. Й. Капської: М. М. Барахтян, Р. І. Короткова у плані мовленнєвої майстерності; Ж. В. Петрочко (АПН України) О. В. Вакуленко (Міністерство сім'ї і молоді) та інші досліджують проблеми соціалізації, технологізації у сфері соціально-педагогічної роботи та багато інших вчених, які працюють у вищих навчальних закладах України (загалом більше 20 осіб) є послідовниками наукової школи А. Й. Капської.

Слід відзначити значущу діяльність науковця і педагога у плані організаційно-координаційної діяльності, зокрема, протягом десяти років вона очолює науково-методичну комісію при МОН з психології і педагогіки, а з 2007 року очолює підкомісію з соціальної педагогіки і соціальної роботи. Вона внесла значний вклад у підвищення якості підготовки фахівців, організовуючи експертизу навчальних планів усіх ВНЗ України, в яких готуються соціальні педагоги і соціальні працівники за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр.

Колектив кафедри соціальної педагогіки під керівництвом А. Й. Капської за дорученням МОН України розробив освітньо-кваліфікаційну характеристику фахівців за трьома рівнями і створив навчальні плани згідно з вимогами Болонської конвенції, що дозволило перевести підготовку соціальних педагогів і соціальних працівників на якісно новий організаційний і змістовий рівень. А це, у свою чергу, дозволяє випускникам українських ВНЗ органічно включатися в систему освіти будь-якого європейського вищого навчального закладу.

Кафедра соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова, як базова кафедра в Україні, протягом останніх 15 років виступає координатором щодо впровадження у вищій школі України стандартизованих навчальних планів, навчальних програм і модульно-рейтингових технологій підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників, що забезпечує мобільність, варіативність та індивідуалізацію навчання студентів.

Працюючи нині на методологічних засадах освітньо-професійної політики Міністерства освіти і науки України, колектив кафедри і наукова школа А. Капської продовжують удосконалювати нині діючий галузевий стандарт вищої освіти з соціальної педагогіки, модифікуючи й адаптуючи його до двоступеневої підготовки фахівців. Це обумовлює пошуки нових підходів до теоретико-методичного та функціонально-змістового обґрунтування професійно орієнтованого навчання майбутніх працівників соціально-виховної сфери. Все це організовує та координує А. Й. Капська та її колеги й однодумці. В цьому плані значущу роль відіграють такі колективні праці за редакцією професора А. Й. Капської, як "Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання)", "Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків", "Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності" та інші.

Цінність цих праць полягає в тому, що вони дозволяють бачити, які аспекти соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю розроблені ґрунтовно, які лише розробляються і які потребують подальшої нагальної уваги науковців і практиків. Зокрема, в науковому плані особливий акцент робиться А. Капською на

поглибленні методологічних засад соціальної педагогіки ; виявленні й обґрунтуванні нових напрямів діяльності з різними категоріями дітей і молоді; усунення стихійності в технологічному забезпеченні соціально-педагогічної роботи; підміна соціально-педагогічної роботи в широкому розумінні лише соціальним вихованням; усунення штучного перенесення особливостей педагогічного процесу у соціально-педагогічну роботу.

Зміст професійної педагогіки визначається суспільством, потребами, інтересами як соціальних груп населення, так і окремих людей. З розвитком суспільства, накопичення знань і соціокультурного досвіду людства зростає роль професіоналізму у соціальній сфері та професійної педагогіки в системі освіти, які сприяють підготовці працівників для соціально-виховної сфери.

У нинішній час простежується такий факт, що значною мірою ситуація в країні ускладнюється тим, що стикаються різні концепції і стратегії соціальної перебудови суспільства і розвитку соціально-педагогічної роботи. А практика показує, що саме сьогодні потребується найбільш повне і швидке визначення стратегії і тактики соціального захисту населення, створення вкрай необхідних установ, організацій соціально-педагогічної роботи, а також створення й удосконалення системи професійної підготовки соціальних педагогів.

Історія легітимного визнання державою в 1992 р. професії соціального педагога (включаючи різні напрями діяльності і внутрішні спеціалізації) засвідчує, що досить помітно загострилась проблема самовизначення власне професійної сфери соціально-педагогічної роботи. Тут, зокрема, простежуються такі проблеми:

1. Предметно-понятійні репертуари соціально-педагогічної роботи, підвищена семіотичність і рецесивність, проблема власного предмета та взаємозв'язку з соціально-гуманітарними знаннями. З'ясовується, що поняття бідності, злиденності, девіантної і деліквентної поведінки, проституції, соціальної патології дитинства, старості та ін. – невід'ємні реалії нашого життя.

2. Багатоаспектність і багаторівневість зв'язків "індивід – суспільство", "група – суспільство", "група – особистість" системно нестабільна, динамічна, і сьогодні концептуально відображається у таких методологічних рамках, як "феноменологія допомоги; феноменологія діяльності; феноменологія суб'єкта допомоги; феноменологія об'єкта допомоги".

Проблемна двоякість – феномен професійної позиції соціального педагога: виступаючи від деперсоналізованої державної влади, соціальні педагоги змушені поділяти інтереси найменш захищених індивідів і груп, представляти і захищати права знедолених (маргіналів, меншин, субкультурних формацій, девіантів тощо).

Соціальні уявлення і знання соціальних педагогів мають радикалізуючу силу, яка “є найбільш складним інструментом соціального контролю”.

На відміну від добродійності, де в центрі стоїть постать того, хто допомагає, у соціально-виховній сфері центральною фігурою є клієнт, а кінцевою метою є звільнення клієнта від потреби в соціальному працівникові, активізація самопідтримки, самодопомоги.

Виходячи із такої багатоаспектності соціально-педагогічної роботи, ми вважаємо за необхідне визначити її місце і роль у суспільстві, яке реформується і яке поступово переключається від стратегії соціальної політики до практичних дій, спрямованих на користь людини. При цьому постала потреба дати наукове обґрунтування низки категорій, які відображають різні аспекти соціально-педагогічної роботи: змісту, структури, об’єкта, предмета.

Розглядаючи зміст і структуру соціально-педагогічної роботи, А. Й. Капська вважає за доцільне зробити акцент на тому, що вона є видом діяльності. Вона виходить з одного боку, із загальноприйнятого філософського і психологічного тлумачення діяльності, а з іншого – ми враховуємо специфіку і фактори, що характеризують об’єкт, який ми вивчаємо.

Виходячи з цього, А. Й. Капська розглядає діяльність спеціалістів соціально-педагогічної роботи як інтеграцію конкретних процедур і операцій: соціальна (за цілями, завданнями, змістом), психолого-педагогічна (за формою), організаторська (за функціями), професійна (за зв’язками і впливом на об’єкт). Це дозволяє говорити про наявність структури діяльності, яка є досить складною і багатокомпонентною.

У зв’язку з цим доцільно, перш за все, автор визначає предмет соціальної педагогіки. Що є цілком закономірним, оскільки статус соціальної педагогіки як самостійної науки може бути визнаним, якщо буде визначена галузь явищ, які в основному вона вивчає, і доведено, що ця галузь іншими науками не вивчається. Водночас визначення предмета дослідження дозволило окреслити методи наукового аналізу.

На сьогоднішній день об'єктом соціально-педагогічної роботи вважають людину як члена соціуму в єдності її індивідуальних характеристик. Об'єктом соціологічної теорії і практики А. Й. Капська вважає на соціетальному рівні суспільство як відносно стійке об'єднання людей, а організатором соціальних дій виступає держава, різні політичні і громадські організації, зацікавлені в соціалізації членів суспільства.

На рівні соціально-середовищному об'єктом соціальної роботи на думку вченого виступає соціальна сфера суспільства, мікросередовище, колективи людей. При цьому найбільш активно здійснюється соціально-педагогічна робота за такими напрямками, як: освітньо-дозвіллева, фізкультурно-оздоровча, корекційно-реабілітаційна, соціально-правова, інформаційно-просвітницька тощо.

На індивідуальному рівні об'єктом соціально-педагогічної діяльності визначено окрему особистість, стосовно до якої застосовуються різні методи, засоби соціального захисту і підтримки залежно від її потреб та інтересів.

На сьогодні окреслено низку принципів, які включено до законодавчих і нормативних актів України. Серед них варто назвати такі: дотримання прав людини і громадянина у сфері соціальних послуг; рівні можливості в отриманні соціальних послуг; доступність соціального обслуговування; конфіденційність; наступність всіх форм соціальних послуг; адресність; пріоритет сприяння громадянам, для яких є загроза здоров'ю та життю; територіальна організація соціальних послуг; державна підтримка громадської діяльності щодо надання соціальних послуг населенню.

Але при цьому А. Й. Капська вважає за необхідне зробити акцент на останній групі принципів – на специфічних принципах, які досить помітно “враховують” специфіку соціально-педагогічної роботи. Це, зокрема, принцип гуманізму (визнання людини найбільшою цінністю), принцип незалежності (приналежність права будь-кому на допомогу), принцип клієнтоцентризму (визнання пріоритету прав клієнта у всіх випадках), принцип опори (максимальне врахування потенційних можливостей людини), принцип толерантності, принцип конфіденційності та принцип максимізації (оптимальне використання всіх видів ресурсів при вирішенні проблем клієнта).

Соціально-педагогічна діяльність як складова соціальних перетворень у суспільстві є принциповою основою для виживання людини у період реконструювання суспільства та її інтеграції в суспільство.

Професор А. Й. Капська неодноразово наголошувала і дотримується такої думки, що соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю – це створення соціально-педагогічних умов для самопізнання, самореалізації і розвитку дітей та молоді у конкретному соціумі.

У 2004 році А. Й. Капська виступає у новій соціальній і професійній іпостасі – директора інституту соціальної роботи та управління. Водночас розширюється сфера взаємодії, співпраці і наукових пошуків з іншими навчальними закладами (Луганським, Запорізьким, Чернігівським, Черкаським та іншими університетами). Водночас поглиблюється цілеспрямована діяльність з Міжнародними організаціями у плані вдосконалення галузевих стандартів та підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників за різними спеціалізаціями (Канада, Швейцарія, Німеччина, Польща, Росія, Таджикистан, Білорусія та ін.).

У співпраці з іншими науковцями щороку проводяться науково-практичні конференції і круглі столи (Київ, Черкаси, Чернігів, Івано-Франківськ тощо), що дозволило визначитись з переліком навчальних дисциплін для Державного галузевого стандарту. Окрім того, Алла Йосипівна спільно з департаментом вищої освіти при МОН України упорядковує перелік спеціалізацій (15 одиниць) до основних спеціальностей – соціальна педагогіка і соціальна робота. Документи були затверджені МОН України наказом міністра (2003 р.).

А. Й. Капська є одним із провідних науковців в галузі педагогічної науки за напрямом “соціальна педагогіка”. Про визнання заслуг і професійного рівня науковця свідчить затвердження ВАКом України спеціалізованої вченої ради зі спеціальності 13.00.05. – соціальна педагогіка, яка працює в університеті уже третю каденцію. За цей період захищено 28 кандидатських дисертацій з актуальних проблем соціальної педагогіки та виховання дітей та молоді. Новітні дослідження сприяли введенню до переліку навчальних дисциплін у вищій школі таких нових курсів, як: соціальний супровід клієнта, прийомна сім'я, соціально-педагогічна робота з “дітьми вулиці”, профілактика ВІЛ-СНІДу в молодіжному середовищі та ін.

Захист докторських і кандидатських дисертацій учнями Алли Йосипівни дозволив висвітлити нові аспекти і проблеми соціальної роботи з різними категоріями населення: робота з дітьми з функціональними обмеженнями, соціально-педагогічна робота в релігійних конфесіях, з сім'ями військовослужбовців, з людьми похилого віку, з випускниками шкіл-інтернатів тощо.

Так поступово міцніла і розросталась наукова школа А. Й. Капської, базовою Концепцією якої є "Професійна підготовка студентів до соціально-педагогічної діяльності". Під її керівництвом було захищено 5 докторських і 21 кандидатська дисертація. За роки роботи в Національному університеті ім. М. П. Драгоманова, загалом було опубліковано більше 180 наукових праць, в тому числі 8 монографій, і більше 20 підручників, посібників, та методичних праць.

Вагомим внеском у розвиток соціально-педагогічної науки є те, що за редакцією А. Й. Капської виходять 3 наукові збірники: "Соціалізація особистості", "Науковий часопис: Соціальна педагогіка. Соціальна робота. Соціологія", а також "Соціальна робота в Україні: теорія і практика", вони входять до переліку фахових видань ВАК України.

Науково-педагогічна діяльність професора А. Й. Капської відзначена знаками МО СРСР "Відмінник освіти", МОН України знаком "Петра Могили", почесною грамотою Кабінету Міністрів України, подякою Президента України, медалями й знаком АПН України, "К. Д. Ушинський та звання, присвоєне Президентом України, – "Заслужений працівник науки і техніки".

Відзначаючи такий величний ювілей Алли Йосипівни Капської, її колеги, наукова спільнота висловлюють захоплення глибинною працею і її невичерпними ідеями зичать нових творчих досягнень, мудрих і працьовитих учнів та досягнень на педагогічній і управлінській ниві.

НАУКОВА ШКОЛА

*доктора педагогічних наук,
заслуженого діяча науки і техніки України,
професора КАПСЬКОЇ Алли Йосипівни*

Капська Алла Йосипівна (17.10.1939 р. народження) – український педагог і вчений в галузі соціальної педагогіки та теорії і методики виховання, доктор педагогічних наук (1991 р.), професор (1992 р.), відмінник освіти УРСР (1989 р.), заслужений діяч науки і техніки України (2005 р.).

Після закінчення Кагарлицької середньої школи (на Київщині) та роботи на будові (м. Київ) закінчила технікум культосвітніх працівників, відділення режисури (1957–1959 р.р.), працювала артисткою Київського обласного театру імені М. Саксаганського, керуючи одночасно шкільним театром у м. Біла Церква. З цього часу і зародилася бажання працювати з дітьми і молоддю; стало потребою життя, що зміцнилося під час навчання у КДПІ імені О. М. Горького на спеціальності українська мова і література та вихователь школи-інтернату (1960–1965).

Після закінчення інституту її залишають для роботи спочатку на кафедрі української мови, а потім на кафедрі методики мови та літератури. Саме у цей період (кінець 60-х років) у вищих навчальних закладах досить помітно активується позанавчальна творча і виховна робота, яка стає невід'ємною частиною праці і науки. Це стосується розвитку красномовства, теорії і методики виразного читання. Ці проблеми відображаються у низці статей А. Й. Капської, методичних розробках і рекомендаціях. Працюючи на кафедрі методики мови і літератури (від асистента до доцента) Алла Йосипівна розгортає широку практичну роботу по створенню першого факультету громадських професій, передбачаючи їх необхідність у роботі кожного вчителя. Саме виховна діяльність стала основою її подальших наукових пошуків. Спочатку працює доцентом теорії і методики виховання (1982–1984), а потім очолює цю кафедру (1985 р.), поступово розширюючи її функціонал і науковий напрям.

Так у 1993 році Алла Капська створює в університеті кафедру соціальної педагогіки, яка поступово стає науково-методичним центром соціально-педагогічного напрямку в Україні.

У тісному контакті з вченими різних наукових інститутів (І. А. Зязюном, І. Д. Бехом, С. О. Сисоєвою, Л. І. Міщик) вперше розробляється концепція даного напрямку, що дозволило розробити Державний галузевий стандарт спеціальності “Соціальна педагогіка”, затверджений МОН України від 22.08.2003 і який став методологічною і науково-методичною базою підготовки соціальних педагогів у вищих навчальних закладах України.

За науковим керівництвом А. Й. Капської, координації зусиль науковців університету і різних навчальних закладів актуалізується розвиток теорії і практики соціальної педагогіки, відкривається спеціалізована рада зі спеціальності 13.00.05, в якій захищаються кандидатські і докторські дисертації. Нею започатковано розроблення і реалізація широкого спектру проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи, і поступово сформувалася наукова школа А. Й. Капської.

Соціально-педагогічний і соціально-виховний аспект педагогічних досліджень, проведених особисто А. Й. Капською, помітно збагатив українську педагогічну науку. Саме 90-ті роки минулого століття стали базовими у розробці комплексу навчально-методичного забезпечення підготовки соціальних педагогів: виходять програми, посібники і перші підручники з соціально-педагогічних дисциплін, спеціалізовані словники для соціальних педагогів і соціальних працівників. Зокрема, книги вченого “Соціальна педагогіка” і “Технології соціально-педагогічної роботи” стали настільними книжками студентів і викладачів вищої школи.

Осмислюючи і сприйнявши зміни, які відбувалися в суспільстві, А. Й. Капська стає не лише прибічником необхідності соціальних перетворень в Україні, але й одним із активних учасників цих перетворень. Разом з Міністерством сім'ї та молоді вона бере участь у розробці перших законів про створення в Україні соціальних інститутів (соціальних служб для дітей та молоді (1992), реабілітаційних центрів (1993–2005), спеціалізованих соціальних закладів (2005–2006), сприяє здійсненню перепідготовки і підвищенню кваліфікації фахівців соціальної сфери (1995–2005).

Водночас у цей період розгортається активна науково-дослідницька робота учнів наукової школи А. Й. Капської. Серед теоретичних знахідок слід визначити такі: концепція соціальної педагогіки як самостійного напрямку науки, окреслено предмет та завдання соціальної педагогіки, функції соціального педагога, професійна кваліфікація соціального педагога, соціально-педагогічна діяльність з різними категоріями дітей та молоді, а також моделювання соціально-виховного процесу у різному мікросередовищі, що широко використовується у системі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів соціально-виховної сфери. Своїми працями в галузі соціальної педагогіки А. Й. Капська зайняла перші ряди серед науковців України. Її роботи “Соціальна робота”, “Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю”, “Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями”, “Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці”, Державний галузевий стандарт, а також низка навчально-методичних посібників з теорії і технології соціально-педагогічної роботи та перший в Україні підручник “Соціальна педагогіка”, що витримав уже три видання, засвідчують широку ерудицію автора і є досить помітними в галузі освіти, виховання, технології навчання. Завдяки багатогранним науковим інтересам А. Й. Капської вихована чимала плеяда молодих фахівців, які збагачують українську педагогічну науку. Зокрема, серед учнів Алли Йосипівни є 4 доктори педагогічних наук, професори Г. М. Сагач, Л. Ф. Мірошніченко, О. В. Шевнюк, польський вчений Януш Морітц, а також 21 кандидат педагогічних наук, доценти і наукові співробітники: А. І. Годлевська – заступник директора Інституту соціальної роботи та управління, В. С. Коломієць – декан факультету по роботі з іноземними студентами Національного торгово-економічного інституту, які присвятили свої праці розвитку комунікативних умінь студентів; Р. М. Пріма, Волинський національний університет, яка присвятила свої дослідження соціалізації студентів, Ясякевич Гражина (Польща), Л. О. Безрідна, О. О. Ярошенко, О. В. Джексон доценти НПУ імені М. П. Драгоманова зробили помітний внесок щодо вивчення і впровадження зарубіжних технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в сучасних умовах України. Ж. В. Баб’як, доцент Тернопільського технічного університету розробила і впровадила в практичну роботу

методи і методики діагностування соціального становлення студентів вищої школи, обґрунтувала наукові засади даного аспекту діяльності педагогів.

Розширюють сферу наукових досліджень проблеми соціально-педагогічної роботи колишні аспіранти А. Й. Капської: М. М. Барахтян, Р. І. Короткова у плані мовленнєвої майстерності; Ж. В. Петрочко (Академія педагогічних наук України), О. В. Вакуленко (Міністерство сім'ї, молоді та спорту України) досліджують проблеми соціалізації, технологізації у сфері соціально-педагогічної роботи та багато інших вчених, які працюють у вищих навчальних закладах України (загалом більше 20 осіб) є послідовниками наукової школи А. Й. Капської.

Слід відзначити значущу діяльність науковця і педагога у плані організаційно-координаційної діяльності, зокрема вона десять років очолювала науково-методичну комісію при МОН з психології і педагогіки, з 2007 року очолює підкомісію з соціальної педагогіки і соціальної роботи. Вона внесла значний вклад у підвищення якості підготовки фахівців, організовуючи експертизу навчальних планів усіх ВНЗ України, в яких готуються соціальні педагоги і соціальні працівники за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр, спеціаліст, магістр.

Колектив кафедри соціальної педагогіки під керівництвом А. Й. Капської за дорученням МОН України розробив освітньо-кваліфікаційну характеристику фахівців за трьома рівнями і створив навчальний план згідно з вимогами Болонської конвенції, що дозволило перевести підготовку соціальних педагогів і соціальних працівників на якісно новий організаційний і змістовий рівень. А це, у свою чергу, дозволяє випускникам українських ВНЗ органічно включатися в систему освіти будь-якого європейського вищого навчального закладу.

Кафедра соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова, як базова кафедра в Україні, протягом останніх 15 років виступає координатором щодо впровадження у вищій школі України стандартизованих навчальних планів, навчальних програм і модульно-рейтингових технологій підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників, що забезпечує мобільність, варіативність та індивідуалізацію навчання студентів.

Працюючи нині на методологічних засадах освітньо-професійної політики Міністерства освіти і науки України, колектив кафедри і наукова школа А. Капської продовжують удосконалювати нині діючий галузевий стандарт вищої освіти з соціальної педагогіки, модифікуючи й адаптуючи його до двоступеневої підготовки фахівців. Це обумовлює пошуки нових підходів до теоретико-методичного та функціонально-змістового обґрунтування професійно орієнтованого навчання майбутніх працівників соціально-виховної сфери. Все це організовує та координує А. Й. Капська та її колеги й однодумці. В цьому плані значущу роль відіграють такі колективні праці за редакцією професора А. Й. Капської, як “Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання)”, “Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу приймних батьків”, “Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності” та інші.

Цінність цих праць полягає в тому, що вони дозволяють бачити, які аспекти соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю розроблені ґрунтовно, які лише розробляються і які потребують подальшої нагальної уваги науковців і практиків. Зокрема, в науковому плані особливий акцент робиться А. Капською на поглибленні методологічних засад соціальної педагогіки; виявленні і обґрунтуванні нових напрямів діяльності з різними категоріями дітей і молоді; усунення стихійності в технологічному забезпеченні соціально-педагогічної роботи; підміна соціально-педагогічної роботи в широкому розумінні лише соціальним вихованням; усунення штучного перенесення особливостей педагогічного процесу у соціально-педагогічну роботу.

Зміст професійної педагогіки визначається суспільством, потребами, інтересами як соціальних груп населення, так і окремих людей. З розвитком суспільства, накопичення знань і соціокультурного досвіду людства зростає роль професіоналізму у соціальній сфері та професійної педагогіки в системі освіти, де готуються працівники для соціально-виховної сфери.

У нинішній час простежується такий факт, що значною мірою ситуація в країні ускладнюється тим, що стикаються різні концепції і стратегії соціальної перебудови суспільства і розвитку соціально-педагогічної роботи. А практика показує, що саме сьогодні

потребується найбільш повне і швидке визначення стратегії і тактики соціального захисту населення, створення вкрай необхідних установ, організацій соціально-педагогічної роботи, а також створення й удосконалення системи професійної підготовки соціальних педагогів.

Історія легітимного визнання державою в 1992 р. професії соціального педагога (включаючи різні напрями діяльності і внутрішні спеціалізації) засвідчує, що досить помітно загострилась проблема самовизначення власне професійної сфери соціально-педагогічної роботи. Тут, зокрема, простежуються такі проблеми:

1. Предметно-понятійні репертуари соціально-педагогічної роботи, підвищена семіотичність і рецесивність, проблема власного предмета та взаємозв'язку з соціально-гуманітарними знаннями. З'ясовується, що поняття бідності, злиденності, девіантної і деліквентної поведінки, проституції, соціальної патології дитинства, старості та ін. – невід'ємні реалії нашого життя.

Багатоаспектність і багаторівневість зв'язків “індивід – суспільство”, “група – суспільство”, “група – особистість” системно нестабільна, динамічна, і сьогодні концептуально відображається у таких методологічних рамках, як “феноменологія допомоги; феноменологія діяльності; феноменологія суб'єкта допомоги; феноменологія об'єкта допомоги”.

Проблемна двоякість – феномен професійної позиції соціального педагога: виступаючи від деперсоналізованої державної влади, соціальні педагоги змушені поділяти інтереси найменш захищених індивідів і груп, представляти і захищати права знедолених (маргиналів, меншин, субкультурних формацій, девіантів тощо).

Соціальні уявлення і знання соціальних педагогів мають радикалізуючу силу, яка “є найбільш складним інструментом соціального контролю”.

На відміну від добротності, де в центрі стоїть постать того, хто допомагає, у соціально-виховній сфері центральною фігурою є клієнт, а кінцевою метою є звільнення клієнта від потреби в соціальному працівникові, активізація самопідтримки, самодопомоги.

Виходячи з такої багатоаспектності соціально-педагогічної роботи, ми вважаємо за необхідне визначити її місце і роль у суспільстві, яке реформується і яке поступово переключається від

стратегії соціальної політики до практичних дій, спрямованих на користь людини. При цьому постала потреба дати наукове обґрунтування низки категорій, які відображають різні аспекти соціально-педагогічної роботи: *змісту, структури, об'єкта, предмета*.

Розглядаючи зміст і структуру соціально-педагогічної роботи, ми вважаємо за доцільне зробити акцент на тому, що вона є видом діяльності. Ми виходимо, з одного боку, із загальноприйнятого філософського і психологічного тлумачення діяльності, а з іншого – ми враховуємо специфіку і фактори, що характеризують об'єкт, який ми вивчаємо.

Виходячи з цього, можна розглядати діяльність спеціалістів соціально-педагогічної роботи як інтеграцію конкретних процедур і операцій: *соціальна* (за цілями, завданнями, змістом), *психолого-педагогічна* (за формою), *організаторська* (за функціями), *професійна* (за зв'язками і впливом на об'єкт). Це, на нашу думку, дозволяє говорити про наявність структури діяльності, яка є досить складною і багатокomпонентною.

У зв'язку з цим доцільно, перш за все, визначено *предмет соціальної педагогіки*. Це цілком закономірно, оскільки статус соціально-педагогічної роботи як самостійної науки може бути доведеним, якщо буде визначена галузь явищ, які в основному вона вивчає, і доведено, що ця галузь іншими науками не вивчається. Водночас визначення предмета дослідження дозволяє окреслити методи наукового аналізу.

На сьогоднішній день об'єктом соціально-педагогічної роботи вважають людину як члена соціуму в єдності її індивідуальних характеристик. Об'єктом соціологічної теорії і практики є на соціетальному рівні суспільство як відносно стійке об'єднання людей, а організатором соціальних дій виступає держава, різні політичні і громадські організації, зацікавлені в соціалізації членів суспільства.

На рівні соціально-середовищному об'єктом соціальної роботи виступає соціальна сфера суспільства, мікросередовище, колективи людей. При цьому найбільш активно здійснюється соціально-педагогічна робота за такими напрямками, як: освітньо-дозвіллева, фізкультурно-оздоровча, корекційно-реабілітаційна, соціально-правова, інформаційно-просвітницька тощо.

На індивідуальному рівні об'єктом соціально-педагогічної діяльності є окрема особистість, стосовно до якої застосовуються різні методи, засоби соціального захисту і підтримки залежно від її потреб та інтересів.

Проблема якісного професійного становлення і розвитку соціального педагога не може бути вирішена повноцінно без опори на сукупність методологічних принципів. Для нас важливо визначити *закономірності і принципи* соціально-педагогічної роботи, що є основоположними ідеями, правилами, нормами поведінки органів соціального захисту і підтримки населення, зумовлені, у свою чергу, закономірностями соціальних процесів і вимогами інноваційної практики. У спеціальній літературі закономірності соціально-педагогічної роботи пропонується поділити на дві групи: 1) закономірності функціонування і розвитку суб'єктів соціальної підтримки; 2) суттєві зв'язки між суб'єктом і об'єктом соціальної діяльності та їх діалектика.

Як результат, вказані закономірності служать методологічною передумовою визначення *принципів соціально-педагогічної діяльності*.

На сьогодні окреслено низку принципів, які включено до законодавчих і нормативних актів України. Серед них варто назвати такі: дотримання прав людини і громадянина у сфері соціальних послуг; рівні можливості в отриманні соціальних послуг; доступність соціального обслуговування; конфіденційність; наступність всіх форм соціальних послуг; адресність; пріоритет сприяння громадянам, для яких є загроза здоров'ю та життю; територіальна організація соціальних послуг; державна підтримка громадської діяльності щодо надання соціальних послуг населенню.

Але при цьому ми вважаємо за необхідне зробити акцент на останній групі принципів – на специфічних принципах, які досить помітно “враховують” специфіку соціально-педагогічної роботи. Це, зокрема, принцип гуманізму (визнання людини найбільшою цінністю), принцип незалежності (приналежність права будь-кому на допомогу), принцип клієнтоцентризму (визнання пріоритету прав клієнта у всіх випадках), принцип опори (максимальне врахування потенційних можливостей людини), принцип толерантності, принцип конфіденційності та принцип максимізації (оптимальне використання всіх видів ресурсів при вирішенні проблем клієнта).

Соціально-педагогічна діяльність як складова соціальних перетворень у суспільстві є принциповою основою для виживання людини у період реконструювання суспільства та її інтеграції в суспільство.

Професор А. Й. Капська неодноразово наголошувала і дотримується такої думки, що соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю – це створення соціально-педагогічних умов для самопізнання, самореалізації і розвитку дітей та молоді у конкретному соціумі.

Вагомим внеском у розвиток соціально-педагогічної науки є те, що за редакцією А. Капської виходять 3 наукові збірники: “Соціалізація особистості”, “Науковий часопис: Соціальна педагогіка. Соціальна робота” та “Соціальна робота в Україні: теорія і практика”. Вони входять до переліку фахових видань ВАК України.

Професор А. Й. Капська за визначний внесок у педагогічну науку і виховання студентів нагороджена президією АПН України знаком “К. Д. Ушинський”, знаком “Петро Могила” МОН України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України і має звання “Заслужений діяч науки і техніки України”. За проведення соціальної роботи з дітьми та молоддю нагороджена орденом “Кирила і Мефодія”; У 2009 році А. Й. Капській присвоєно звання “Почесний професор”.

Доктори та кандидати наук, підготовлені проф. А. Й. Капською

ДОКТОРИ НАУК:

Сагач Галина Михайлівна. Риторика як наука в системі професійної підготовки вчителя: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01 / УДПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1993. – 284 с.

Мірошниченко Леся Федорівна. Формування професійної готовності студентів-філологів до викладання світової літератури: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2000. – 403 с.

Шевнюк Олена Леонідівна. Теорія, практика культурологічної освіти майбутніх учителів у вищій школі: авторф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.01 / УДПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 149 с.

Януш Морітз: Система професійної підготовки вчителя і шляхи її оптимізації в умовах розвитку сучасної освіти: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04 / УДПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 412 с.

КАНДИДАТИ НАУК:

Бархтян Николай Николаевич. Формирование у студентов профессиональных артистических умений как компонента педагогического мастерства: дис... канд. пед. наук / КГПИ им. М. П. Драгоманова. – Киев, 1993. – 177 с.

Пріма Раїса Миколаївна. Соціалізація особистості молодшого школяра засобами родинно-побутової звичаєвості: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / УДПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1996. – 172 с.

Штепа Олена Григорівна. Рольові ігри в системі формування професійної мовленнєвої майстерності педагога: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / УДПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1996. – 184 с.

Ясякевич Гражина Яновна. Формирование гуманных отношений младших школьников во внеучебной деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / УГПУ им. М. П. Драгоманова. – Киев, 1997. – 168 с. ; 29 см.

Безпалько Ольга Володимирівна. Формування готовності студентів педвузу до проектування організаційних форм виховної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1998. – 190 с. ; 29 см. – (в тв. опр.)

Годлевська Алла Іванівна. Формування мовленнєвого компонента комунікативності майбутнього вчителя у структурі позанавчальної діяльності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / А. І. Годлевська ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1998. – 191 с. ; 29 см.

Короткова Раїса Іванівна. Формування у студентів педвузу техніки мовлення як компонента професійної майстерності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1998. – 206 с. ; 29 см.

Кузьменко Олександр Анатолійович. Соціальне становлення особистості в умовах відкритої соціально-педагогічної системи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1998. – 184 с.

Костюшко Ганна Олексіївна. Розвиток творчої активності молодших школярів засобами театральної самодіяльності [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1999. – 157 с.

Пундик Людмила Євгенівна. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до виховної діяльності в умовах оздоровчого табору : Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 1999. – 205 с.

Пеша Ірина Василівна. Соціальне становлення дітей в дитячих будинках сімейного типу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2000. – 240 с.

Петрочко Жанна Василівна. Формування духовних потреб молодших школярів у позанавчальній діяльності [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Ж. В. Петрочко ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2000. – 225 с.

Коломієць Валентина Степанівна. Формування професійних мовленнєвих умінь у студентів іноземного походження засобами комплексних дидактичних ігор : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2001. – 173 с.

Вакуленко Олена Василівна. Здоровий спосіб життя як соціально-педагогічна умова становлення особистості у підлітковому віці [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2001. – 261 с.

Агаркова Наталія Іванівна. Педагогічні умови забезпечення соціально-правового захисту старшокласників : дис... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2003. – 237 с.

Баб'як Жанна Володимирівна. Діагностика соціально-виховного процесу як умова соціалізації студента вищого навчального закладу : дис... канд. пед. наук : 13.00.05 / Луганський нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2004. – 20 с.

Гордієнко Леся Олександрівна. Соціалізація молоді Великої Британії у діяльності молодіжних організацій [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 236 с.

Годлевська Дана Миколаївна. Формування професійної комунікативної компетентності майбутніх соціальних працівників в умовах педагогічного університету : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2007. – 286 с.

Мирошніченко Наталія Олександрівна. Соціально-педагогічні умови інтегрування молоді з функціональними обмеженнями в сучасне середовище [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2008. – 259 с.

Джексон Олена Володимирівна. Соціальне виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах соціокультурного середовища недільної школи [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / кер. роботи А. Й. Капська ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2008. – 277 с.

РОЗДІЛ II

**Бібліографія праць
професора
КАПСЬКОЇ Алли Йосипівни**

МОНОГРАФІЇ

Формирование эстетического отношения к искусству : в 6-ти тт. / редкол. : И. А. Зязюн, В. Г. Бутенко и др. ; отв. ред. и сост. В. Г. Бутенко. – М. : АПН СССР, 1991. – Т. 6 : Формирование эстетического отношения к искусству у студенческой молодежи. – 268 с. – (А. И. Капская : Искусство живого слова как источник эстетического развития студентов, с. 61-63).

Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт. : О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1994. – 125 с.

Волонтерський Рух в Україні: тенденції розвитку / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді. Укр. ін-т соціальних досліджень ; авт. : Комарова Н. М. (кер.), Вайнола Р. Х, Капська А. Й. [та ін.]. – К. : Академпрес, 1999. – 112 с.

Державна доповідь “Про становище молоді в Україні за підсумками 1997 року” / А. Й. Капська, О. О. Яременко, Л. С. Волинець. – К. : ІСД, 1998. – 191 с.

Діяльність центрів соціальних служб для молоді України: сучасний стан і перспективи розвитку / Укр. держ. центр. соціальн. служб для молоді. Укр. ін-т соціальних служб для молоді, Укр. ін-т соціал. Досліджень ; авт. кол. : С. В. Толстоухова (кер.), В. В. Багай, О. В. Вакуленко, А. Й. Капська [та ін.]. – К. : Академпрес, 1999. – 112 с.

Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / Держ. центр соц. служб для молоді ; авт.: А. Й. Капська, С. А. Мірошниченко, І. О. Трухін ; за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. – 184 с.

Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності / Мін-во освіти України, ІЗМН ; авт.: М. Барахтян, О. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакові [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1996. – 96 с.

Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К. : ІЗМН, 1998. – 192 с.

Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / за ред. А. Й. Капської ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2-ге вид. – К. : НПУ, 2009. – 234 с.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ, ПІДРУЧНИКИ

Як навчати учнів виразно читати / за ред. А. Й. Капської. – К. : Рад. школа, 1978. – 108 с. – Бібліогр. : с. 106-107.

Виразне читання на уроках літератури в 4-7-х класах : посібник для вчителів. – К. : Рад. школа, 1980. – 120 с. – Бібліогр. : с. 119.

Практикум виразного читання (для педагогічного факультету). – К. : РУМК, 1983. – 24 с.

Практикум виразного читання (для філологічного факультету). – К. : РУМК, 1984. – 26 с.

Основы искусства художественного слова. – М. : МПСССР, 1985. – 68 с.

Виразне читання : навч. посібник для студ. філол. фак. пед. ін-тів спец. 2102 "Укр. мова і літ." – К. : Вища школа Голов. вид-во, 1986. – 168 с.

Методика підготовки художнього твору до виразного читання : навч. посібник / КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1986. – 78 с.

Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учебное пособие / КГПИ имени А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1988. – 47 с.

Підготовка студентів до виховної роботи в школі / за ред. А. Й. Капської. – К. : КДПІ, 1987. – 40 с.

Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учеб. пособие / Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1988. – 46 с.

Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учеб. пособие. – К. : РНМК, 1989. – 48 с.

Виразне читання : практи. і лаб. заняття : навч. посібник для філол. фак. пед. ін-тів спец. 02.19.00 “Українська мова і література”. – К. : Вища школа, 1990. – 173 с.

Практикум виразного читання: практичні і лабораторні заняття. – К. : Вища школа, 1990. – 175 с.

Основи красномовства (для студентів філологічного факультету) А. Й. Капська, Г. М. Сагач. – К. : ІСДО, 1994. – 44 с.

Педагогіка живого слова : навч.-метод. посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН. – К. : ІЗМН, 1997. – 140 с.

Мистецтво слова у позакласній роботі вчителя. – К. : РНМК, 1998. – 28 с.

Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни: теорія і практика / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова ; за заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Мельника, В. В. Вербицького. – К. : Грайлик, 1998. – 120 с.

Соціальна педагогіка : навчально-методичний посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; авт. кол. : М. М. Барахтян, О. В. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакова [та ін.] ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1998. – 220 с.

Прийомна сім'я: оцінка ефективності опіки / Капська А. Й., Пеша І. В., Комарова Н. М.). – К. : ООО “НОЦ”, 2000. – 243 с.

Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді України ; за ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К. : ВПК "Аспект", 2000. – 260 с.

Соціальна педагогіка : навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова, Укр. держ. центр соціальн. служб для молоді ; за ред. А. Й. Капської. – К. : ВПК "Аспект", 2000. – 264 с.

Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід : навч.-метод. посібник / Укр. ін-т соц. Досліджень, НПУ імені М. П. Драгоманова ; авт. : Л. С. Волинець, А. Й. Капська, Н. М. Комарова [та ін.]. – К., 2000. – 127 с.

Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова. Укр. держ. центр соціальних служб для молоді ; авт. : А. Капська, М. Барахтян, О. Безпалько [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – К. : ВПК "Аспект", 2000. – 372 с.

Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) : навч. посібник. – 2-е вид. / Капська А. Й., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х. НПУ імені М. П. Драгоманова, Держ. центр соц. служб для молоді. – К. : Наук. світ, 2002. – 164 с.

Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: навч. посібник Укр. держ. центр соц. служб для молоді. – К. : УДЦССМ, 2001. – 220 с.

Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Н. М. Комарова, С. В. Толстоухова. – К. : ДЦССМ, 2001. – 139 с.

Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) : навч. посібник / НПУ імені М. П. Драгоманова, Держ. центр соц. служб для молоді; Капська А. Й., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х. ; заг. ред. І. Зверєвої, Г. Лактіонової. – К. : Наук. світ, 2002. – 129 с.

Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва : навч. посібник / К. В. Щербакова, Ж. В. Петрочко; ред. А. Й. Капська ; Держ. центр соц. служб для молоді, НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : ДЦССМ, 2002. – 95 с. – Бібліотека соціального працівника: Довіра і надія).

Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом : навч.-метод. посібник / А. Й. Капська, Л. В. Волинська, О. Г. Карпенко, В. С. Филипчук ; за ред. А. Й. Капської ; Держ. центр соц. служб для молоді, НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : ДЦССМ, 2003. – 87 с.

Надання допомоги “дітям вулиці” та соціально незахищеним дітям і підліткам : навч. посібник / Інтернаціональний Союз; Ліга соціальних працівників ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 84 с.

Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці : навч. посібник / Інтернаціональний Союз (Німеччина), Ліга соц. працівників м. Києва ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 260 с.

Робота з дитиною у прийомній сім'ї: методичний посібник / А. Капська, Г. Бевз, В. Захарченко. – К. : ДІПСМ, 2003. – 188 с.

Соціальна педагогіка : підручник для студ. вищих навч. закладів / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова ; авт. кол. : Капська А. Й., Міщук Л. І., Зайцева З. І., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х., Карпенко О. Г., Ковчина І. М., Кузьменко О. А., Пінчук І. М., Перепелиця М. П., Пундик Л. Є., Толстоухова С. В. ; за ред. А. Й. Капської. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 256 с.

Соціальна педагогіка : навч.-метод. комплекс / за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ. – 2003. – 255 с.

Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями : навч.-метод. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді; Капська А. Й., Карпенко О. Г., Пінчук І. М. ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 168 с.

Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу : зб. метод. матеріалів / Г. М. Бевз, А. Й. Капська, Н. М. Комарова; Держ. комітет України у справах сім'ї та молоді. Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді. – К., 2003. – 186 с.

Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді. Ін-т соц. роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. Капської А. Й. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 364 с.

Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Держ. центр соц. служб для молоді. Ін-т соц. роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2004. – 352 с.

Підготовка волонтерів до соціальної роботи: навч.-метод. комплекс / за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2005. – 152 с.

Соціальна педагогіка : навч.-метод. комплекс / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 1. – 302 с.

Соціальна педагогіка : навч.-метод. комплекс / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова; за ред. А. Й. Капської. – К. : НПУ, 2005. – Т. 2. – 338 с.

Соціальна робота : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : ЦУЛ, 2005. – 328 с.

Створення і діяльність призових центрів для бездоглядних дітей. – К. : Вид. дім “КАЛИТА”, 2005. – 104 с.

Соціальна педагогіка : підручник для студ. вищих навч. закладів / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. Ін-т соц. роботи та управління; авт. кол.: Капська А. Й., Безпалько О. В., Биковська О. В., Вайнола Р. Х., Карпенко О. Г., Ковчина І. М., Кузьменко О. А., Мирошніченко Н. О., Мирошніченко С. А., Петрочко Ж. В., Пінчук І. М., Перепелиця М. П., Тименко В. М.; за ред. А. Й. Капської. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 468 с.

Навчально-методичний комплекс для спеціальності “Соціальна педагогіка” (за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”) / за ред. А. Й. Капської. – Дрогобич : ДДПУ, 2007. – 302 с.

Соціально-педагогічне інтегрування молоді з обмеженими функціональними можливостями в соціальне середовище. Тренінг для волонтерів / А. Й. Капська, Н. О. Мирошніченко. – К. : НПУ імені М. Драгоманова, 2007. – 68 с.

Особливості проведення занять в недільній школі за програмою “Нариси християнської історії України” / А. Й. Капська, О. В. Джексон ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2008. – 48 с.

Добро починається з тебе : збірник благодійних проєктів першого Всеукраїнського конкурсу. – К. : Видавництво “Генеза”, 2009. – 144 с.

Соціальна педагогіка: підручник / авт. : А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – 4-те вид., перероб. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Практикум з виразного читання : методичні розробки (для студ. українського відділення філологічного факультету) / Мін-во освіти України. КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1980. – Ч. 1. – 34 с.

Практикум з виразного читання : методичні розробки (для студ. українського відділення філологічного факультету) / Мін-во освіти України, КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1980. – Ч. 2. – 26 с.

Виховання підлітків і молоді за місцем проживання. – К. : Інститут молоді і спорту, 1983. – 72 с.

Підготовка студентів до ідейно виховної роботи в школі. – К. : КДПІ, 1983. – 36 с.

Методические рекомендации по подготовке руководителей школьных кружков художественного чтения на факультетах общественных профессий / Мин-во просвещения УССР, Респ. учебно-метод. каб. пед. учеб. заведений ; сост. А. И. Капская. – К. : РУМК, 1986. – 19 с.

Методичні рекомендації по підготовці керівників шкільного гуртка художнього читання. – К. : РУМК, 1986. – 19 с.

Методичні рекомендації та програма спецсемінару “Мистецтво слова у позакласній роботі вчителя” : для студ. і викладачів пед. ін-тів спец. 2102 “Українська мова і література” / упоряд. А. Й. Капська. – К. : РНМК, 1988. – 28 с.

Советские школьные праздники, обряды и ритуалы : методические рекомендации для руководителей отделений ФОП “Организаторы советских школьных праздников, обрядов и ритуалов” / Мин-во просвещения УССР, РУМК по высш. и сред. пед. образованию ; сост. А. И. Капская, С. В. Черненко, К. В. Щербакова. – К. : РУМК, 1987. – 36 с.

Методические рекомендации по организации и проведению непрерывной педагогической практики : для студ. I-II курсов по спец. 2123 “Педагогика и методика воспитательной работы / сост. А. И. Капская, К. В. Щербакова ; отв. за вып. А. Д. Корнейчук. – К. : КГПИ, 1989. – Ч. 1. – 32 с.

Методические рекомендации по организации и проведению непрерывной педагогической практики : для студ. I-II курсов по спец. 2123 “Педагогика и методика воспитательной работы” / сост. А. И. Капская, К. В. Щербакова ; отв. за вып. А. Д. Корнейчук. – К. : КГПИ, 1989. – Ч. 2. – 40 с.

Зміст і методика позакласної виховної роботи за інтересами : методичний посібник / М-во освіти України. КДПІ імені М. П. Драгоманова; авт. : О. В. Безпалько, І. О. Трухін, Т. В. Говорун та ін. ; відп. ред. А. Й. Капська. – К. : КДПІ, 1993. – 120 с.

Методичні завдання з виховної роботи для студентів V курсу по спеціальності “Вчитель початкових класів” / А. Й. Капська. – К. : КДПІ, 1993. – 24 с.

Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей / Укр. ін-т соціал. досліджень; авт.: Н. М. Комарова, Г. М. Бевз, Л. С. Волинець, А. Й. Капська [та ін.]. – К. : ІССД, 1999. – 103 с.

Методичні рекомендації по проведенню тренінга – курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків / А. Й. Капська, І. В. Пєша, Н. М. Комарова. – К. : ТОВ “ТАТ”, 2000. – 168 с.

Деякі аспекти профілактики тютюнопаління серед школярів : метод. рекомендації для шк. психологів та кл. керівників / Благодійний фонд “Фонд профілактики хімічних залежностей та СНІДу”; [НПУ імені М. П. Драгоманова]; авт.: А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Н. Л. Лук’янова, Н. Б. Підлісна. – К. : Європринт, 2001. – 56 с.

Особливості використання ігрових технік в соціальній вуличній роботі : методичні рекомендації / НПУ імені М. П. Драгоманова. Ліга соц. працівників. Соціальна служба для молоді ; відп. за вип. А. Й. Капська. – К., 2001. – 48 с.

Соціально-правовий захист дітей : метод. рекомендації / авт.: І. М. Ковчина, В. В. Жуков ; за ред. А. Й. Капської; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К., 2001. – 24 с.

Проект професійно-етичного кодексу діяльності соціального працівника (соціального педагога) / авт.: А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Ж. В. Перочко, С. В. Толстоухова. Держ. центр соц. служб для молоді. – К. : ДЦССМ, 2002. – 5 с.

Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями : метод. рекомендації / Ліга соц. працівників м. Києва. Соціальна служба для молоді м. Києва; упоряд: О. В. Безпалько, Т. Г. Губарева; відп. за вип. А. Й. Капська. – К. : Логос, 2002. – 48 с.

Методичні рекомендації “Включаємо студентів у комунікативну взаємодію” / НПУ імені М. П. Драгоманова; А. Й. Капська, Д. М. Годлевська. – К. : НПУ, 2007. – 24 с.

Соціальна педагогіка : програми для магістрів / укл. :
І. М. Пінчук, О. В. Безпалько, О. М. Ельбрехт, О. Г. Карпенко,
А. Й. Капська, І. В. Пеша, Ю. Ю. Савченко, А. О. Діденко,
С. А. Мирошніченко, А. Л. Стрелковська, Ж. В. Петрочко,
О. Ю. Міхєєва, Н. О. Мирошніченко, О. М. Бордюк, В. П. Андру-
щенко, М. Г. Соляник ; за ред. А. Й. Капської. – К.-Дрогобич : Ред.-
вид. відділ ДДПУ, 2007. – 300 с.

Організація наскрізної практики студентів : методичні
рекомендації / Капська А. Й., Вайнола Р. Х. Вареніч В. В.). – К. :
НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 32 с.

*Хронологічний покажчик
друкованих праць
Алли Йосипівни КАПСЬКОЇ*

1970

1. З історії народних назв квітів // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 2. – С. 82-83.
2. Семантико-словотворна структура назв квітів в українській мові : дис. ... канд. філол. наук / Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. – К., 1970. – 258 с.
3. Словосполучення як джерело поповнення народних назв квітів // Питання мовної культури. – К., 1970. – № 4. – С. 69-73.
4. Чому так називаємо? // Українська мова і література в школі. – 1970. – № 5. – С. 57-60.

1973

5. Баллада о дружбе // Методика преподавания русского языка и литературы : научно-метод. сб. – К. : Рад. школа, 1973. – Вып. 8. – С. 34-42.
6. Вивчення байки в початкових класах // Початкова школа. – 1973. – № 3. – С. 20-22.
7. Поетичне слово про природу на уроках читання // Початкова школа. – 1973. – № 8. – С. 36-45.

1974

8. Вироблення навичок синтаксичного членування фрази на заняттях з виразного читання // Синтаксис усної народної мови: зб. ст. / Вінницький держ. пед. інститут. – Вінниця : ВДПІ, 1974. – С. 143-144.
9. Найдорожче у світі // Початкова школа. – 1974. – № 2. – С. 91-93.

1976

10. Розповідь та інсценізація байки // Початкова школа. – 1976. – № 10. – С. 34-41.

1978

11. Ефективність використання аудіовізуальних засобів на практичних заняттях з виразного читання // Тези наради семінару “Удосконалення навчально-виховного процесу в педвузі шляхом застосування технічних засобів навчання”. – К. : КДПІ, 1978. – С. 138-139.
12. Технічні засоби – ефективна наочність у процесі формування навичок виразного читання // Методика викладання української мови і літератури. – К. : Рад. школа, 1978. – С. 140-146.
13. Як навчати учнів виразно читати / за ред. А. Й. Капської. – К. : Рад. школа, 1978. – 108 с. – Бібліогр. : С. 106-107.

1979

14. Аналіз байки в IV класі // Українська мова і література в школі. – 1979. – № 11. – С. 37-42.
15. Робота над казкою // Початкова школа. – 1979. – № 4. – С. 36-42.

1980

16. Виразне читання на уроках літератури в 4–7-х класах : посібник для вчителів. – К. : Рад. школа, 1980. – 120 с. – Бібліогр.: с. 119.
17. Позакласна робота з літератури // Удосконалення професійної підготовки вчителя-словесника. – К. : КОІВ, 1980. – С. 3-11.
18. Практикум з виразного читання: методичні розробки (для студентів українського відділення філологічного факультету) / Мін-во освіти України. КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1980. – Ч. 1. – 34 с.
19. Практикум з виразного читання: методичні розробки (для студентів українського відділення філологічного факультету) / Мін-во освіти України. КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1980. – Ч. 2. – 26 с.
20. Вироблення навичок виразного читання // Початкова школа. – 1982. – № 6. – С. 25-30.

1982

21. Використання аудіовізуальних засобів під час навчання студентів виразному читанню // Методика преподавания русского языка и литературы. – К. : Рад. школа, 1982. – Вып. 15. – С. 132-136.
22. Вироблення навичок виразного читання // Початкова школа. – 1982. – № 6. – С. 25-30.

1983

23. Виховання підлітків і молоді за місцем проживання. – К. : Інститут молоді і спорту, 1983. – 72 с.
24. Від переказу до виразного читання // Методика викладання української мови і літератури. – К. : Рад. школа, 1983. – Вип. 9. – С. 36-42.
25. Друга професія вчителя-екскурсовод // Радянська школа. – 1983. – № 11. – С. 72-78.

-
26. Підготовка студентів до ідейно виховної роботи в школі. – К. : КДПІ, 1983. – 36 с.
 27. Практикум виразного читання (для педагогічного факультету). – К. : РУМК, 1983. – 24 с.

1984

28. Знания умения и навыки по специализации “Основы художественного слова” в системе подготовки воспитателя-методиста // Формирование личности воспитателя в педвузе. – К. : КГПИ, 1984. – С. 18-24.
29. Практикум виразного читання (для філологічного факультету). – К. : РУМК, 1984. – 26 с.

1985

30. Основы искусства художественного слова. – М. : МПСССР, 1985. – 68 с.

1986

31. Виразне читання : навч. посібник для студ. філол. фак. пед. ін-тів спец. 2102 “Укр. мова і літ.” – К. : Вища школа Голов. вид-во, 1986. – 168 с.
32. Методика підготовки художнього твору до виразного читання : навч. посібник / КДПІ імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1986. – 78 с.
33. Методические рекомендации по подготовке руководителей школьных кружков художественного чтения на факультетах общественных профессий / Мин-во просвещения УССР, Респ. учебно-метод. каб. пед. учеб. заведения ; сост. А. И. Капская. – К. : РУМК, 1986. – 19 с.
34. Методичні рекомендації по підготовці керівників шкільного гуртка художнього читання. – К. : РУМК, 1986. – 19 с.

1987

35. Методичні рекомендації та програма спецсемінару “Мистецтво слова у позакласній роботі вчителя” : для студ. і викладачів пед. ін-тів спец. 2102 “Українська мова і література” / упоряд А. Й. Капська. – К. : РНМК, 1988. – 28 с.
36. Мистецтво слова як фактор активізації навчання і виховання учнів // Активізація навчання і виховання учнів. – К. : Кам’янець-Подільський, 1987. – С. 9-85.
37. Оволодіння студентами майстерністю слова в процесі практичної діяльності // Рад. школа. – 1987. – № 3. – С. 49-51.
38. Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учебное пособие / КГПИ имени А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1988. – 47 с.
39. Підготовка студентів до виховної роботи в школі / за ред. А. Й. Капської. – К. : КДПІ, 1987. – 40 с.
40. Советские школьные праздники, обряды и ритуалы : методические рекомендации для руководителей отделений ФОРП “Организаторы советских школьных праздников, обрядов и ритуалов / Мин-во просвещения УССР. РУМК по высш. и сред. пед. Образованию ; сост. А. И. Капская, С. В. Черненко, К. В. Щербакова. – К. : РУМК, 1987. – 36 с.

1988

41. Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учеб. пособие / Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1988. – 46 с.

1989

42. Методические рекомендации по организации и проведению непрерывной педагогической практики : для студ. I-II курсов по спец. 2123 "Педагогика и методика воспитательной работы / сост. А. И. Капская, К. В. Щербакова ; отв. за вып. А. Д. Корнейчук. - К. : КГПИ, 1989. - Ч. 1. - 32 с.
43. Методические рекомендации по организации и проведению непрерывной педагогической практики : для студ. I-II курсов по спец. 2123 "Педагогика и методика воспитательной работы / сост. А. И. Капская, К. В. Щербакова ; отв. за вып. А. Д. Корнейчук. - К. : КГПИ, 1989. - Ч. 2. - 40 с.
44. Основные тенденции развития мастерства слова педагога : учеб. пособие. - К. : РНМК, 1989. - 48 с.
45. Практична діяльність студентів як фактор розвитку їхнього мовлення // Радянська школа. - 1989. - № 2. - С. 86-89.
46. Формирование готовности студентов педвуза к исполнительсько-речевой деятельности в системе профессиональной подготовки : дис. ... докт. пед. наук. : 13.0001 / Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. - К., 1989. - 405 с.+приложение (92 с.).

1990

47. Виразне читання : практи. і лаб. заняття : навч. посібник для філол. фак. пед. ін-тів спец. 02.19.00 "Укр. мова і літ.". - К. : Вища школа Голов. вид-во, 1990. - 173 с.
48. Практикум виразного читання : практичні і лабораторні заняття. - К. : Вища школа, 1990. - 175 с.
49. Формирование творческой личности студентов в процессе овладении ими мастерством слова // Проблема саморалізації особистості в педвузі і загальноосвітній школі : тези доп. міжвуз. наук. конф.(15-16 верес. 1990 р. Київ). - К. : КДПІ, 1990. - С. 93-94.

-
50. Формування у студентів артистичних умінь як компонента педагогічної майстерності // Актуальні питання вивчення у вузі курсу методики викладання мови і літератури в школі: тези доп. і виступів респ. наук.-практ. конф. – Ніжин : НДПІ, 1990. – С. 20-22.

1991

51. Гра як активний метод навчання студентів майстерності слова // Радянська школа. – 1991. – № 10. – С. 63-71.
52. Искусство живого слова как источник эстетического развития студентов // Формирование эстетического отношения к искусству : в 6 т. / редкол. : И. А. Зязюн, В. Г. Бутенко и др. ; отв. ред. и сост. В. Г. Бутенко. – М. : АПН СССР, 1991. – Т. 6 : Формирование эстетического отношения к искусству у студенческой молодежи. – С. 61-63.
53. Обучение искусству звучания слова как педагогическое условие нравственно-эстетического воспитания // Социально-педагогические проблемы воспитания детей и учащейся молодежи. – Запорожье : ЗДУ, 1991. – С. 45-49.
54. Програми педагогічних інститутів: практикум з виразного читання для студ. спец. 02.19.00 “Українська мова і література” / Респ. навч.-метод. кабінет загальної середньої і педагогічної освіти; укл. А. Ї. Капська. – К. : РНМК, 1991. – 36 с.
55. Развитие артистических умений при обучении студентов мастерству слова // Проблемы освоения театральной педагогики в профессионально-педагогической подготовке будущего учителя : материалы Всесоюзной науч.-практ. конф. – Полтава : ПДПИ, 1991. – С. 172-174.

1992

56. Деякі особливості сприйняття образів літературних героїв у процесі підготовки прози М. Коцюбинського до виразного читання // Матеріали вузівської наукової конференції “Викладання вузівського й шкільного курсів мови та літератури в умовах національного відродження України” (22-24 листоп. 1991 р). – К. : КДПІ, 1992. – Ч. 1, 2. – С. 57-59.
57. Педагогічна структура мовленнєвої діяльності і формування майстерності слова у студентів // Соціально-психологічні проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя: тези доп. і повідомлень міжвуз. наук.-практ. конф. (23-25 берез. 1992 р.) – К. : КДПІ, 1992. – С. 219-220.
58. Спілкування як компонент педагогічної майстерності // Наукові записки: матеріали зв.-наук. конф. викладачів КДПІ імені М. П. Драгоманова за 1991 рік. – К. : КДПІ, 1992. – С. 115-117.

1993

59. Зміст і методика позакласної виховної роботи за інтересами: методичний посібник / М-во освіти України. КДПІ імені М. П. Драгоманова; авт.: О. В. Безпалько, І. О. Трухін, Т. В. Говорун та ін.; відп. ред. А. Й. Капська. – К. : КДПІ, 1993. – 120 с.
60. Методика роботи у гуртку художнього слова // Зміст і методика позакласної виховної роботи за інтересами: метод. посібник. – К. : КДПУ, 1993. – С. 38-55.
61. Методичні завдання з виховної роботи для студентів V курсу по спеціальності “Вчитель початкових класів” / А. Й. Капська. – К. : КДПІ, 1993. – 24 с.
62. Навчання монологічному мовленню на безтекстовій основі учнів 9-11 класів української національної школи // Українська мова в процесі національно-культурного відродження України. – К. : КДПІ, 1993. – С. 66-68.

-
63. Педагогічні умови самореалізації студентів у процесі використання театральної педагогіки // Наукові записки : матеріали зв.-наук. конф. викладачів УДПУ імені М. П. Драгоманова за 1992 р. – К. : УДПУ, 1993. – С. 180-181.

1994

64. Вечір-конкурс “Моя земля – земля моїх батьків!” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакова ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1994. – С. 50-53.
65. Вечір-портрет “Вінок Кобзареві” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербаков; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д, 1994. – С. 71-75.
66. Вечір-розповідь “А мати вишивала рушники” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакова ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д, 1994. – С. 54-58.
67. Вечір-спогад “Національні традиції народного скарбу” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакова ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д, 1994. – С. 35-43.
68. З досвіду роботи по художньо-естетичному вихованню підлітків і молоді за місцем проживання // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д, 1994. – С. 19-23.

-
69. Літературно-музичний вечір "Україно, мій духмяний дивоцвіт, через терени йшла до волі стільки літ!" // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К.: А.Л.Д., 1994. – С. 44-49.
 70. Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К.: А.Л.Д., 1994. – 125 с.
 71. Основні закономірності художньо-естетичного виховання молоді за місцем проживання // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К.: А.Л.Д., 1994. – С. 15-18.
 72. Основи красномовства (для студентів філологічного факультету) А. Й. Капська, Г. М. Сагач. – К.: ІСДО, 1994. – 44 с.
 73. Основи сценарної роботи педагога-організатора // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська, В. Т. Куєвда, К. В. Щербакові; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К.: А.Л.Д., 1994. – С. 29-34.
 74. Рейтингова система оцінки результатів педагогічної практики з виховної роботи студентів під час педагогічної практики / А. Й. Капська, О. В. Безпалько // Міжвузівська науково-практична конференція "Впровадження рейтингової системи оцінювання знань студентів вузу", присвяч. 75-річчю УДПУ імені М. П. Драгоманова: тези доп., (м. Київ, 24 листоп. 1994 р). – К.: УДПУ, 1994. – С. 52-53.

1995

75. З історії розвитку мистецтва красномовства / А. Й. Капська, Г. М. Сагач // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 2. – С. 141-149.
76. Закономірності моделювання виховного процесу // Нові технології виховання. – К. : ІСДО, 1995. – С. 91-96.
77. Основні закономірності художньо-естетичного виховання учнівської молоді // Нові технології виховання. – К. : ІСДО, 1995. С. 96-105.
78. Самореалізація особистості студента в системі формування ціннісних орієнтацій // Високі технології виховання. – Харків : ХДПУ, 1995. – С. 61-67.
79. Слово вчителя у виховання школярів / Капська А. Й., Барахтян М. М. // Наукові записки: матеріали зв.-наук. конф. викладачів УДПУ імені М. П. Драгоманова за 1993 р. – К. : УДПУ, 1995. – С. 37-39.

1996

80. Високий рівень техніки мовлення – показник професіоналізму педагога / А. Капська, Р. Короткова // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності : зб. наук. ст. – К. : ІЗМН, 1996. – С. 52-61.
81. Виховання громадянина України // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності : зб. наук. ст. – К. : ІЗМН, 1996. – С. 20-29.
82. Виховання громадянина-патріота // Соціалізація особистості : зб. наук. ст. / за ред. А. Й. Капської. – К. : НПУ, 1996. – С. 20-29.
83. Громадська рада з виховної роти серед підлітків і молоді / А. Й. Капська, В. В. Журавльова // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту ; авт. : О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 82-85.

-
84. Експериментальна програма з народознавства / А. Капська, Р. Пріма // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності : зб. наук. ст. – К. : ІЗМН, 1996. – С. 69-79.
 85. Конкурс “Міс-осінь” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська та ін.; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 198-201.
 86. Мистецтво живого слова : програма для гуртків, секцій, творчих об'єднань. – К. : ІЗМН, 1996. – 46 с.
 87. Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – 208 с.
 88. Орієнтовне положення про обласні Центри військово-патріотичного виховання молоді при Управлінні у справах молоді і спорту // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 94-97.
 89. Патріотичне виховання молоді в структурі і соціалізації // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 43-55.
 90. Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності : зб. наук. ст. / Мін-во освіти України. ІЗМН; авт.: М. Барахтян, О. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакові [та ін.]; за ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1996. – 96 с.

-
91. Робота кімнати за місцем проживання // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 72-81.
 92. Рольова гра “Молода сім’я” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 178-184.
 93. “Сім’я – два я” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 172-177.
 94. Формування комунікативних умінь у студентів в системі професійної підготовки / Капська А. Й., Годлевська А. І. // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності : зб. наук. ст. – К. : ІЗМН, 1996. – С. 44-52.
 95. Шоу-вікторина “Сімейний марафон” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 185-188.
 96. Шоу-програма “Нумо, козаче” / А. Й. Капська, І. М. Парфенюк // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 140-143.
 97. Шоу-програма “Серця двох” // Молодь і дозвілля (теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання) / Мін-во України у справах молоді та спорту; авт.: О. В. Безпалько, А. Й. Капська [та ін.]; за ред. А. Й. Капської [та ін.]. – К. : А.Л.Д., 1996. – Вип. 2. – С. 166-172.

1997

98. Педагогіка живого слова: навч.-метод. посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН. – К. : ІЗМН, 1997. – 140 с.
99. Практична діяльність як фактор формування мовленнєвих умінь // Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики / УДПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : УДПУ, 1997. – С. 276-278.

1998

100. Державна доповідь “Про становище молоді в Україні за підсумками 1997 року” / А. Й. Капська, О. О. Яременко, Л. С. Волинець. – К. : ІСД, 1998. – 191 с.
101. Деякі особливості формування готовності студентів до професійної діяльності // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К. : ІЗМН, 1998. – С. 5-12.
102. До джерела мудрості через пізнання дійсності // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К. : ІЗМН, 1998. – С. 91-98.
103. Мистецтво слова у позакласній роботі вчителя. – К. : РНМК, 1998. – 28 с.
104. Місце проживання – як мікросередовище виховання особистості // Соціалізація особистості: зб. наук. ст. НПУ імені М. П. Драгоманова / за ред. А. Й. Капської. – К. : НПУ, 1998. – С. 4-11.
105. Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К. : ІЗМН, 1998. – 192 с.
106. Педагогічні основи сценарної роботи педагога-організатора // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К. : ІЗМН, 1998. – С. 49-56.

-
107. Програма курсу “Основи красномовства” // Соціальна педагогіка : навчально-методичний посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1998. – С. 83-112.
108. Розвиток творчої активності підлітків через творчу діяльність // Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни. – К. : Грайлик, 1998. – С. 29-35.
109. Соціалізація особистості : зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова ; ред. кол. : А. Й. Капська (відп. ред.) [та ін.]. – К., 1998–2009. – Т. 1-30.
110. Соціальна педагогіка : навчально-методичний посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; авт. кол. : М. М. Барахтян, О. В. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакова [та ін.] ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1998. – 220 с.
111. “Соціальна педагогіка” як професія // Соціальна педагогіка : навч.-метод. посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : ІЗМН, 1998. – С. 3-6.
112. Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни : теорія і практика / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова ; за заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Мельника, В. В. Вербицького. – К. : Грайлик, 1998. – 120 с.

1999

113. Волонтерський Рух в Україні: тенденції розвитку / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді. Укр. ін-т соціальних досліджень ; авт. : Комарова Н. М. (кер.), Вайнола Р. Х, Капська А. Й. [та ін.]. – К. : Академпрес, 1999. – 112 с.
114. Діагностування особливостей виховного процесу – необхідний фактор у професійній підготовці соціального педагога // Наука і сучасність : зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 1999. – Ч. 2. – С. 3-9.

-
115. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України: сучасний стан і перспективи розвитку / Укр. держ. центр. соціальн. служб для молоді, Укр. ін-т соціальних служб для молоді, Укр. ін-т соціал. досліджень; авт. кол.: С. В. Толстоухова (кер.), В. В. Багай, О. В. Вакуленко, А. Й. Капська [та ін.]. – К.: Академпрес, 1999. – 112 с.
116. Методика моделювання сценарію життя як механізм підготовки студентів до формування особистості підлітка // Наука і сучасність: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 1999. – Вип. 2. – Ч. 3. – С. 3-7.
117. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей / Укр. ін-т соціал. досліджень; авт.: Н. М. Комарова, Г. М. Бевз, Л. С. Волинець, А. Й. Капська [та ін.]. – К.: ІССД, 1999. – 103 с.
118. Професійна підготовка соціального педагога до роботи в сім'ї // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 1999. – Вип. 2. – С. 3-11.
119. Практична діяльність студентів як оптимальна умова їх професійної підготовки до роботи в різних соціальних умовах / Р. Х. Вайнола, А. Й. Капська // Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: матеріали доп. та повідомлень міжнар. наук.-практ. конф. – Ужгород: УДУ, 1999. – С. 281-286.
120. Соціальний педагог: як ми його бачимо // Молодь і час. – К.: МССМ, 1999. – С. 3-7.

2000

121. Вплив школи на формування ЗСЖ дітей та молоді // Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді. – К.: УІСД, 2000. – С. 60-64.
122. Діагностування особливостей виховного процесу – необхідний фактор у професійній підготовці соціального педагога // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2000. – Вип. 1. – С. 58-64.

-
123. Методичні рекомендації по проведенню тренінга – курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків / Капська А. Й., Пеша І. В., Комарова Н. М.). – К. : ТОВ “ТАТ”, 2000. – 168 с.
124. Прийомна сім'я: оцінка ефективності опіки / Капська А. Й., Пеша І. В., Комарова Н. М.). – К. : ООО “НОЦ”, 2000. – 243 с.
125. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді України ; за ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К. : ВПК “Аспект”. – 2000. – 260 с.
126. Соціальна педагогіка : навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова. Укр. держ. центр соціальн. служб для молоді ; за ред. А. Й. Капської. – К. : ВПК “Аспект”, 2000. – 264 с.
127. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї : соціальний супровід : навч.-метод. посібник / Укр. ін-т соц. досліджень. НПУ імені М. П. Драгоманова ; авт. : Л. С. Волинець, А. Й. Капська, Н. М. Комарова [та ін.]. – К., 2000. – 127 с.
128. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр. / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова; редкол. : О. М. Щолокова, А. Й. Капська, Г. М. Падалка [та ін.]. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. – 181 с.
129. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова, Укр. держ. центр соціальних служб для молоді ; авт. : А. Капська, М. Барактян, О. Безпалько [та ін.]; за ред. А. Й. Капської. – К. : ВПК “Аспект”, 2000. – 372 с.

2001

130. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) : навч. посібник. – 2-е вид. / НПУ імені М. П. Драгоманова. Держ. центр соц. служб для молоді ; авт. : А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола. – К. : Наук. світ, 2002. – 164 с.

-
131. Деякі аспекти профілактики тютюнопаління серед школярів : метод. рекомендації для шк. психологів та кл. керівників / Благодійний фонд “Фонд профілактики хімічних залежностей та СНІДу”; [НПУ імені М. П. Драгоманова]; авт. : А. Ї. Капська, О. Г. Карпенко, Н. Л. Лук’янова, Н. Б. Підлісна. – К. : Європринт, 2001. – 56 с.
 132. Деякі механізми реабілітаційної роботи з підлітками // Наукові записки : зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2001. – Вип. 41. – С. 6-9.
 133. Особливості використання ігрових технік в соціальній вуличній роботі : метод. рекомендації / НПУ імені М. П. Драгоманова, Ліга соц. працівників, Соціальна служба для молоді; А. Ї. Капська (відп. за вип.). – К., 2001. – 48 с.
 134. Особливості комунікативної культури підлітків // Соціалізація особистості : зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова / за ред. А. Ї. Капської. – К. : Логос, 2001. – Т. 12. – С. 3-12.
 135. Соціальна робота як механізм реалізації соціальної політики // Соціальна політика та менеджмент у соціальній роботі. – К. : Науковий світ, 2001. – С. 3-7.
 136. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю: навч. посібник / Укр. держ. центр соц. служб для молоді. – К. : УДЦССМ, 2001. – 220 с.
 137. Соціально-правовий захист дітей : метод. рекомендації / авт. : І. М. Ковчина, В. В. Жуков; за ред. А. Ї. Капської; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К., 2001. – 24 с.
 138. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / А. Ї. Капська, О. В. Безпалько, Н. М. Комарова, С. В. Толстоухова. – К. : ДЦССМ, 2001. – 139 с.

2002

139. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання): навч. посібник / НПУ імені М. П. Драгоманова, Держ. центр соц. служб для молоді; Капська А. Й., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х.; заг. ред. І. Звереві, Г. Лактіонової; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Наук. світ, 2002. – 129 с.
140. Актуальність багаторівневої системи професійної підготовки спеціалістів соціально-педагогічної сфери // Сучасний стан і перспективи розвитку соціально-гуманітарних наук та освіти: зб. наук. пр., присвячений 10-річчю соціально-гуманітарного фак-ту / редкол.: Б. І. Андрусишин (відп. ред.) [та ін.]. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2002. – С. 149-157.
141. Ефективність багаторівневої системи професійної підготовки працівників соціально-педагогічної сфери // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – К., 2002. – № 1. – С. 45-52.
142. Наукове забезпечення соціальних проектів / Капська А. Й., Яременко О. О // Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: проблеми теорії і практики: матеріали наук.-практ. конф. – К., 2002. – С. 8-18.
143. Проект професійно-етичного кодексу діяльності соціального працівника (соціального педагога) / авт.: А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Ж. В. Перочко, С. В. Толстоухова; Держ. центр соц. служб для молоді. – К.: ДЦССМ, 2002. – 5 с.
144. Професійно-етична культура як обов'язковий компонент особистості спеціаліста // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 2002. – Т. 16. – С. 3-15.
145. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва: навч. посібник / К. В. Щербакова, Ж. В. Петрочко; ред. А. Й. Капська; Держ. центр соц. служб для молоді. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: ДЦССМ, 2002. – 95 с. – Бібліотека соціального працівника: Довіра і надія).

-
146. Соціальна підтримка дітей з обмеженими функціональними можливостями: метод. рекомендації / Ліга соц. працівників м. Києва, Соціальна служба для молоді м. Києва; упоряд: О. В. Безпалько, Т. Г. Губарева; відп. за вип. А. Й. Капська. – К.: Логос, 2002. – 48 с.
 147. Соціальні умови захисту дітей з функціональними обмеженнями в Австрії // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр., НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 2002. – Т. 16. – С. 3-11.
 148. Соціально-педагогічна робота як інструмент соціальної політики // Український соціум: соціологічні дослідження та моніторинг соціальної політики. – К., 2002. – № 1. – С. 89-95.

2003

149. Комунікативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом: навч.-метод. посібник / А. Й. Капська, Л. В. Волинська, О. Г. Карпенко, В. С. Филипчук; за ред. А. Й. Капської; Держ. центр соц. служб для молоді, НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: ДЦССМ, 2003. – 87 с.
150. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / Держ. центр соц. служб для молоді; авт.: А. Й. Капська, С. А. Мірошниченко, І. О. Трухін; за ред. А. Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.
151. Мотивація в структурі діяльності соціального працівника // Теорія і практика підготовки соціального працівника і соціального педагога. – Ужгород: УДУ, 2003. – С. 63-72.
152. Надання допомоги “дітям вулиці” та соціально незахищеним дітям і підліткам: навчальний посібник / Інтернаціональний Союз, Ліга соціальних працівників; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 84 с.
153. Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці: навч. посібник / Інтернаціональний Союз (Німеччина), Ліга соц. працівників м. Києва; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 260 с.
154. Робота з дитиною у прийомній сім'ї: методичний посібник / А. Капська, Г. Бевз., В. Захарченко. – К.: ДПКСМ, 2003. – 188 с.

-
155. Соціальна педагогіка : підручник для студ. вищих навч. закладів / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова; авт. колектив: Капська А. Й., Міщик Л. І., Зайцева З. І., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х., Карпенко О. Г., Ковчина І. М., Кузьменко О. А., Пінчук І. М., Перепелиця М. П., Пундик Л. Є., Толстоухова С. В.; за ред. А. Й. Капської. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 256 с.
156. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. – 255 с.
157. Соціально-педагогічна підтримка дітей груп ризику // Підготовка соціальних працівників / соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки молоді : матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. – Черкаси, 2003. – С. 23-25.
158. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями : навч.-метод. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді; Капська А. Й., Карпенко О. Г., Пінчук І. М.); за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 168 с.
159. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу : зб. метод. матеріалів / Г. М. Бевз, А. Й. Капська, Н. М. Комарова ; Держ. комітет України у справах сім'ї та молоді, Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді. – К., 2003. – 186 с.

2004

160. Деякі теоретичні аспекти соціальної роботи // Соціальна робота в Україні: теорія і практика : наук.-метод. журнал. – К. : УДЦССМ, 2004. – № 2 (7). – С. 31-36.
161. Об'єкти і суб'єкти соціальної роботи // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : Логос, 2004. – Т. 22. – С. 3-10.

-
162. Практична діяльність соціального працівника як умова соціального становлення його особистості // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: до 170-річного ювілею. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління / М-во освіти і науки України, Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2004. – Вип. 2. – С. 34-39.
163. Соціальна робота: технологічний аспект : навч. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді. Ін-т соц. роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 364 с.
164. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Держ. центр соц. служб для молоді. Ін-т соц. роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2004. – 352 с.
165. Ковчина І. М. Студент і соціальні права: матеріали та тренінгові справи для студ. факультетів соціальної педагогіки та соціальної роботи вищих педагогічних навчальних закладів / НПУ ім. М. П. Драгоманова ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К., 2004. – 53 с.
166. Ступенева система професійного підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери / Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: до 170-річного ювілею. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – Вип. 1 (23). – С. 19-29.

2005

167. Зміст і структура професійно-етичної культури соціального працівника // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття: матеріали міжнар. наук. конф. / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 31-40.
168. Оцінка ефективності надання соціальних послуг / А. Й. Капська, Н. М. Комарова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Вип. 3. – С. 60-74.

-
169. Підготовка волонтерів до соціальної роботи: навчально-методичний комплекс / за ред. А. Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2005. – 152 с.
170. Самостійна робота як спосіб забезпечення пізнавальної і творчої діяльності майбутніх соціальних педагогів // Соціалізація особистості: Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : Логос, 2005. – Т. 24. – С. 3-13.
171. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова; за ред. А. Й. Капської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 1. – 302 с.
172. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова / за ред. А. Й. Капської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 2. – 338 с.
173. Соціальна робота : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : ЦУЛ, 2005. – 328 с.
174. Створення і діяльність призових центрів для бездоглядних дітей. – К. : Вид. дім “КАЛИТА”, 2005. – 104 с.
175. Формування соціального досвіду – один із напрямів діяльності третього сектора // Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси : ЧНУ, 2005. – Вип. 73. – С. 20-26.

2006

176. Вивчення стану та діагностика соціуму як передумова оптимальної реабілітації дітей з функціональними обмеженнями // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2006. – № 3. – С. 5-14.
177. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Т. 28. – С. 3-13.

-
178. Деякі аспекти соціального виховання студентів у сучасній вищій школі // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Вип. 4. – С. 55-61.
179. Діяльність соціальних служб – одна з умов вирішення проблем різних категорій населення // Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування: матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2006. – С. 7-9.
180. Концептуальний підхід до організації професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Педагогічна освіта в Україні. – К.: Знання, 2006. – С. 68-80.
181. Концептуальні підходи в організації кредитно-модульного навчання студентів у вищих навчальних закладах // Викладач і студент: проблема ефективності співпраці: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – С. 31-38.
182. Моделювання самостійної роботи майбутніх соціальних педагогів у світлі Болонського процесу // Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси: ЧНУ, 2006. – Вип. 89. – С. 13-17.
183. Організація самостійної роботи студентів у світлі вимог Болонської системи // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова / за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ, 2006. – Т. 29. – С. 3-11. – Літ.: 8 н.
184. Особливості профілактики тютюнопаління серед підлітків // Підготовка соціальних працівників до формування здорового способу життя дітей та молоді: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси: Вид-во ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2006. – С. 48-56.
185. Принципи і закономірності соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: наук.-метод. журнал. – 2006. – № 1(13). – С. 5-22.

-
186. Проблема моделювання самостійної роботи майбутніх соціальних педагогів у світі Болонського процесу // Вісник Черкаського університету. Сер. : Педагогічні науки. – Черкаси : ЧНУ, 2006. – Вип. 89. – С. 5-7.
187. Проблема моделювання самостійної роботи майбутніх соціальних педагогів у світі Болонського процесу // Проблеми ефективності співпраці. – Черкаси : ЧНУ, 2006. – С. 7-9.
188. Професійно-етична культура як компонент професіоналізму соціального педагога // Соціалізація особистості. Педагогічні науки : зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова / за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Т. 27. – С. 3-16. – Літ.: 12 н.
189. Соціалізація особистості – надзавдання соціально-педагогічної роботи // Актуальні проблеми соціалізації особистості в сучасних умовах : Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Сер.: Психологічні науки. – Чернігів, 2006. – С. 4-11.
190. Соціальна педагогіка : підручник для студ. вищих навч. закладів / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. Ін-т соц. роботи та управління; авт. кол.: Капська А. Й., Безпалько О. В., Биковська О. В., Вайнола Р. Х., Карпенко О. Г., Ковчина І. М., Кузьменко О. А., Мирошніченко Н. О., Мирошніченко С. А, Петрочко Ж. В., Пінчук І. М., Перепелиця М. П., Тименко В. М. ; за ред. А. Й. Капської. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 468 с.
191. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю // Школа і освіта в перехідному суспільстві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. "Школа і вчитель у суспільстві, що змінюється". – Краків, 2006. – С. 12-14.
192. Чому навчити дітей і молодь?... Роздуми педагога // Другі Міжнародні драгомановські читання : матеріали (27-28 жовтня, 2006 р.) / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Вип. 1. – С. 100-103.

2007

193. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Соціалізація особистості. Педагогічні науки : зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова / за заг. ред. А. Й. Капської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – Т. 28. – С. 3-13.
194. З досвіду організації соціального забезпечення // Вища школа України: поступ у майбутнє : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси, 2007. – С. 16-17.
195. З досвіду організації соціального забезпечення // Вісник Черкаського університету. – Черкаси, 2007. – Вип. 97. – С. 119-124.
196. Методичні рекомендації “Включаємо студентів у комунікативну взаємодію” / НПУ імені М. П. Драгоманова; А. Й. Капська, Д. М. Годлевська. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 24 с.
197. Навчально-методичний комплекс для спеціальності “Соціальна педагогіка” (за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”) / за ред. А. Й. Капської. – Дрогобич : ДДПУ, 2007. – 302 с.
198. Надання соціальних послуг та оцінка ефективності // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – Вип. 5, ч. 1. – С. 20-25.
199. Педагогічні основи соціальної роботи // Вісник Запорізького педагогічного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, 2007. – № 2. – С. 95-101.
200. Соціальна педагогіка : програми для магістрів / укл. : І. М. Пінчук, О. В. Безпалько, О. М. Ельбрехт, О. Г. Карпенко, А. Й. Капська, І. В. Пеша, Ю. Ю. Савченко, А. О. Діденко, С. А. Мирошніченко, А. Л. Стрелковська, Ж. В. Петрочко, О. Ю. Міхеєва, Н. О. Мирошніченко, О. М. Бордюк, В. П. Андрущенко, М. Г. Соляник ; за ред. А. Й. Капської. – К.-Дрогобич : Ред.-вид. відділ ДДПУ, 2007. – 300 с.

-
201. Соціальне виховання студентів у сучасній вищій школі – одна із актуальних проблем // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини / гол. ред. М. Т. Мартинюк. – К. : Наук. світ., 2007. – С. 18-21.
202. Соціально-педагогічне інтегрування молоді з обмеженими функціональними можливостями в соціальне середовище. Тренінг для волонтерів / А. Й. Капська, Н. О. Мирошніченко. – К. : НПУ імені М. Драгоманова, 2007. – 68 с.

2008

203. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Соціально-педагогические проблемы детей и молодежи : сб. ст. – Ростов -на- Дону, 2008. – Вып. 4. – С. 11-17.
204. Місце соціальної терапії в технології соціальної роботи // Соціалізація особистості. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К., 2008. – Т. 31. – С. 3-12.
205. Моніторинг соціальних послуг. – Риторика. – Соціальна активність. – Соціальна педагогіка. – Соціальна сфера. – Соціальний педагог // Енциклопедія освіти / АПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 521, 778, 837, 841, 847, 851.
206. Особливості педагогічного впливу на особистість у технології соціальної роботи // Імідж сучасного педагога. – Полтава, 2008. – № 9-10 (88-89). – С. 40-43.
207. Особливості проведення занять в недільній школі за програмою “Нариси християнської історії України” / А. Й. Капська, О. В. Джексон ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – 48 с.
208. Педагогічна компетентність як значущий компонент структури професійної діяльності соціального працівника // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки: зб. наук. пр. – Чернігів : ЧДПУ, 2008. – Вип. 50. – С. 3-7.

209. Роль соціального працівника на початкових етапах адаптації людей похилого віку до умов геріатичного пансіонату / А. Капська, О. Джексон // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – Вип. 8. – С. 35-39.

2009

210. Добро починається з тебе : збірник благодійних проектів першого Всеукраїнського конкурсу. – К. : Генеза, 2009. – 144 с.
211. Зміст і структура професійно-етичної культури соціального педагога // Соціально-педагогические проблемы детей и молодежи : сб. ст. – Ростов-на-Дону, 2009. – Вип. 5. – С. 93-101.
212. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / за ред. А. Й. Капської ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2-ге вид. – К. : НПУ, 2009. – 234 с.
213. Організаційно-педагогічне забезпечення позитивної життєдіяльності сім'ї військовослужбовця // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. – Чернігів, 2009. – Вип. 61. – С. 6-10.
214. Організація наскрізної практики студентів : метод. рекомендації / Капська А. Й., Вайнола Р. Х. Вареніч В. В.). – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 32 с.
215. Соціальна педагогіка : підручник / авт.: А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – 4-те вид., перероб. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
216. Соціально-виховне спрямування дитячих об'єднань на формування соціальної активності підростаючого покоління // Соціалізація особистості. Педагогічні науки. – К., 2009. – Т. 32. – С. 3-10.

ЛІТЕРАТУРА ПРО А. Й. КАПСЬКУ

Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 1997–2005: Біографічний довідник до 170-річного ювілею / упоряд. В. П. Бех, Г. І. Волинка; за ред. В. П. Андрущенко. – К. : НПУ, 2005. – С. 109.

Спасибі Вам, що Ви на світі є!.. // Освіта. – 2009. – 4-11 листоп., [46-47(5377-5378)]. – С. 5.

Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова: історичний нарис. 1920–2000. – К. : Четверта хвиля, 2000. – 220 с. – (Про А. Й. Капську на стор. 169-172)

Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Історичний нарис. 1920–1995. – К. : Толока, 1995. – 169 с. – (Про А. Й. Капську на стор. 65).

Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. 1920–1990. Історичний нарис. – К. : Рад. школа, 1990. – 201 с. – (Про А. Й. Капську на стор. 48, 52).

А тепер можна і згадати своє життя... (2009 рік)

Нечасті зустрічі з батьками (1972 рік)

Трудові будні почалися з колгосту (1955 рік)

*Навчання в Київському
культосвітньому
технікумі (1957 рік)*

Дипломна робота "Вій вітерець" (1959 рік)

*Перша роль в Київському обласному театрі
імені М. Саксаганського.
Роль Віри у спектаклі "Вітер в обличчя"
за М. Руденком (1960 рік)*

Гастролі на Полтавщині "Майська ніч" та "Весілля в Малинівці"

*Студентка першого курсу філологічного
факультету КДПУ імені О. М. Горького
(1961 рік)*

Ми вміли не лише успішно навчатися, а й відпочивати групою. (1963 рік)

Жодне літо без відпочинку. Робота загонвою вожатою у дитячому таборі (1964 рік)

Ленінський стипендіат КДПІ імені О. М. Горького (1962 рік)

Виступ на мітингу. Від'їзд на цілину Казахстану (1963 рік)

Будівництво і робота з дітьми на цілині

*Дипломатка конкурсу
читців Т. Г. Шевченка
(1964 рік)*

*Спорт допомагає
жити повноцінним
життям*

*А тепер до праці
в інституті
(1965 рік)*

*Мій перший науковий колектив – кафедра української мови.
Завідувач проф. А.П.Медушевський (1966 рік)*

Улюблені заняття з виразного читання на природі (1968 рік)

Перші кроки в науці – участь у конференції, Кам'янець-Подільський (1968 рік)

Громадська робота – це друга професія (1970 рік)

Всеукраїнська виставка студентських робіт. Поряд (ліворуч) завідуюча кафедрою соціальної роботи та соціальної педагогіки Чернігівського національного університету Завацька Л. М.

Театр – це частина життя. Спектаклі "Вороги" за М.Горьким та "Вій вітерець" за Я.Райнісом

Початок сімейного життя (1965 рік)

А донька – це щастя моє (1966 рік)

Радість спілкування з внуком

Моя родина (1970 рік)

Закоханість у квіти, виплекані на дачі (2008 рік)

Колектив кафедри соціальної педагогіки (2008 рік)

Семінар для шкільних організаторів виховної роботи (2008 рік)

Професор А. Й. Капська з аспірантами (2007 рік)

Зі спортом директор Інституту не розстається

Об'єднані спільною справою не лише студенти, а й батьки

Гордість Інституту – наші магістри

Засідання ради Інституту, виступає доц. І. В. Пеша

Виступ на Міжнародній конференції

Зустріч з экс-міністром МОН С.М.Ніколаєнком (1990 рік)

Творча зустріч з першим президентом України Л. М. Кравчуком

Разом з однодумцями після святкової служби у Володимирському соборі

Вітання абітурієнтів (2007 рік)

На Раді університету є що сказати про Інститут (2007 рік)

*Соціальна робота об'єднала різних людей: проф. Капську А.Й.,
народних депутатів О.Омельченка, О.Ребеку*

*На річниці університету зі своїми науковими вчителями:
проф. Плющ М. Я. та колегою акад. Мацько Л. І.*

Обговорення Міжнародної соціальної програми "Підготовка соціальних працівників" разом з представником Асоціації соціальних працівників (2008 рік)

*Зустріч в Ольштені
(Польща)*

*Звання міжнародного
волонтера присвоєне
в Канаді (2007 рік)*

Невтомна праця з докторантами із Польщі: А. Павільоніус та Я. Моріти

*Відкриття пам'ятника
Т. Г. Шевченку в
Чернігові (2008 рік)*

Разом з професором В. П. Бехом ми вітаємо з ювілеєм Чернігівський університет

З колегами в палаці України біля стенду Інституту соціальної роботи акад. В. М. Даниленко, проф. Л. В. Долинська, Зінченко Л.М., Дработ І.І. (1990 рік)

Професійна дискусія з академіком Синьовим В.М. і професором Долинською Л.В.

*Уміння
принесити дітям
радість*

*Виступ КВН "Капські діти" завжди приносять радість
і ректору Андрущенку В. П. і директору інституту*

Разом з ректором В.П.Андрущенком вітаємо переможців КВК

Нагороди МОН України завжди приємно

Нарешті ювілей – 70 років

Мама і доня – 2009 рік

А друзі завжди зі мною!

Ректор вітає з ювілеєм! Спасибі! (2009 рік)

В такому колі друзів завжди приємно бути!

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I	3
Науковець – практик – творець	4
Гармонійна взаємодія: теорія та практика	9
Педагогічний майстер	14
Співпраця – це головний принцип в діяльності ювіляра.....	16
Педагог і науковець	19
Сердечне слово вчителеві від учнів.....	21
Шлях до здійснення мрії (до 70-річчя доктора педагогічних наук, професора А. Й. Капської).....	22
НАУКОВА ШКОЛА доктора педагогічних наук, заслуженого діяча науки і техніки України, професора КАПСЬКОЇ Алли Йосипівни	37
Доктори та кандидати наук, підготовлені проф. А. Й. Капською.....	46
РОЗДІЛ II	49
Бібліографія праць професора КАПСЬКОЇ Алли Йосипівни.....	50
Хронологічний покажчик друкованих праць Алли Йосипівни КАПСЬКОЇ	60

Наукове видання

**Професор
Алла Йосипівна
Капська**

Біобібліографічний покажчик

За редакцією кандидата педагогічних наук

Л. В. Савенкової

Упорядник – Н. І. Тарасова

Редактор – Л. М. Прокопець

Оригінал-макет – Т. М. Ветраченко

Підписано до друку 26 квітня 2010 р.

Формат 60x84/16 Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.

Умовн. друк. аркушів 7,2. Облік видав арк. 3,7.

Наклад 300 прим.

Віддруковано з оригіналів

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова. 01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002
(044) 239-30-26

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Інститут соціальної роботи та управління
Кафедра соціальної педагогіки

Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”

**Професор
Алла Йосипівна
Капська**

Біобібліографічний покажчик

*До 70-річчя від дня народження
та 45-річчя науково-педагогічної діяльності*

Київ – 2010